

SÜMEGI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
JEGYZŐJE
Káptalanfai Kirendeltség
8330 Sümeg, Béke tér 7.

Ügyiratszám: sum/658-8/2021.

Tárgy: Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról
Készítette: Borsné Marton Judit Önkormányzati és Hatósági Osztályvezető
Kocsis Barbara ügyintéző

ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden évben átfogó értékelést készít.

Az átfogó értékelés elkészítésének tartalmi elemeit A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, családi napközi; gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülő), valamint a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott hatósági intézkedések (hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítás) biztosítják.

Jelen átfogó értékelés a fent hivatkozott jogszabályban meghatározott tartalmi követelmény alapján készült.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0 – 18 éves korosztály adataira

A központi személyiadat- és lakcímnyilvántartásban tárolt 2021. január 1-i adatok szerint az állandó lakosság, ezen belül a 0 – 18 éves korosztályba tartozók száma a következő:

Község	Állandó lakosság (fő)	0 – 14 éves (fő)	15 – 18 éves (fő)	Állandó lakosságból 0-18 éves korosztályba tartozók (fő)
Nemeshany	378	49	17	66

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja, annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben és más jogszabályokban meghatározott különféle kedvezmények igénybe vételére.

A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 145 %-át, ha gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, illetve a nagykorúvá vált gyermek megfelel a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek,
- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135 %-át, ha a felsorolt esetek alá nem tartozik.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítás 2020. évben nem volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma 2020. december 31-én:

Község	RGYV-ben részesülők (fő)	0-2 éves (fő)	3-5 éves (fő)	6-13 éves (fő)	14-17 éves (fő)	18 évesnél idősebb (fő)
Nemeshany	9	0	0	3	5	1

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén, valamint november 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus valamint november hónapjára tekintettel

- alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a fenti időpontokban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a Gyvt. 67/A §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek,
- emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a Gyvt. 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján a fenti időpontokban fennáll.

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére nyújtott alapösszegű természetbeni támogatás mértéke: 6.000 Ft/fő, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek részére nyújtott emelt összegű természetbeni támogatás mértéke: 6.500 Ft/fő.

A támogatásra felhasznált összeg a következő:

	2020. augusztus	2020. november
Nemeshany	3 fő - 6.000 Ft 13 fő - 6.500 Ft	3 fő - 6.000 Ft 9 fő - 6.500 Ft

A Gyvt. 67/A. §-a tartalmazza a hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzet (HHH) megfogalmazását:

(1) „Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő

szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségellakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

A Gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállását a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozóan kell megvizsgálni, valamint a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Hátrányos- és halmazottan hátrányos helyzetre jogosultak száma 2020. december 31-én:

Község	RGYV-ben részesülők közül HH (fő)	RGYV-ben részesülők közül HHH (fő)	Családok száma, amelyekben HH gyermekek élnek	Családok száma, amelyekben HHH gyermekek élnek
Nemeshany	9	0	2	0

2.2. Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott pénzbeli juttatás

2.2.1. A gyermekek beiskolázási költségeihez kapcsolódó települési támogatás

Gyermekek beiskolázási költségeihez kapcsolódó települési támogatás

11 fő (szülő) nyújtott be kérelmet gyermekek beiskolázási költségeihez kapcsolódó települési támogatás megállapítása iránt.

Beiskolázási támogatásra fordított összeg, összesen: **21.000 Ft.**

2.3. A gyermekétkeztetés megoldásának módja, kedvezményben részesülők adataira

A Gyvt. alapján az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50 %-os normatív

kedvezményével kell biztosítani

- az 1-8. és az azon felül évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága alapján ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Iskoláskorúak menza	Káptalanfa	Bodorfa	Gyepükaján	Nemeshany
	élelmezési napok száma			
normatív térítési díj kedvezményre nem jogosultak	482	121	456	76
50 %-os térítési díj kedvezményre jogosultak	100	224	169	169
100 %-os kedvezményre jogosultak	1.593	166	663	663

Óvodások	Káptalanfa	Bodorfa	Gyepükaján	Nemeshany
	élelmezési napok száma			
normatív térítési díj kedvezményre nem jogosultak	551	-	-	-
50 %-os térítési díj kedvezményre jogosultak	-	-	-	-
100 %-os kedvezményre jogosultak	3.531	100	1.440	499

Szünnidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. alapján „A települési önkormányzat a szünnidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.”

Fentiek alapján szünnidei gyermekétkeztetésben részesült:

	Tavaszi szünet (4 munkanap) fő/adag	Nyári szünet (43 munkanap) fő/adag	Őszi szünet (4 munkanap) fő/adag	Téli szünet (4 munkanap) fő/adag
Nemeshany	0 fő	1	0	0

3. Az önkormányzatok által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A sümegi Napfény Segítő Központ intézmény önálló szakmai egységével, a Család- és gyermekjóléti Központtal látta el a gyermekjóléti szolgáltató tevékenységet a 2020. évben.

A Család- és gyermekjóléti Központ illetékessége, működési területe:

- **Család és gyermekjóléti Szolgálat:** Sümeg, Bodorfa, Gyepükaján, Káptalanfa, Nemeshany települések
- **Család- és gyermekjóléti Központ:** Sümeg Járás települései (Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Hetyefő, Hosztót, Káptalanfa, Megyer, Nemeshany, Rigács, Sümeg, Sümegprága, Szentimrefalva, Ukk, Veszprémgalsa, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes, Zalaszegvár).

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdései, a 40. §-a alapján a gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi

törvény (a továbbiakban: Szt.) 64. §-a szerinti családsegítés feladatokat.

Az Önkormányzat által 2020. évben a család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítására fordított kiadás: 250.752.- Ft.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok átfogó értékeléséről készült beszámolóhoz a Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője elkészítette beszámolóját, melyet az I. számú melléklet tartalmaz.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzés 2020. évben nem volt.

5. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

A hatékonyabb gyermekvédelmi tevékenységet, illetve az eredményesebb együttműködést segítő javaslatok:

- a jelzőrendszer tagjai folyamatosan, kölcsönösen kommunikáljanak és egyeztessenek, a gyermek ügyének haladása érdekében,
- szülők ismereteinek bővítése, tudatosítani kell viselkedésük következményeit gyermekük életére vonatkozóan,
- gyermekintézmények részéről minden szülővel történő kapcsolattartás, gyermeknevelés problémáiról történő beszélgetés,
- tájékoztatni kell a gyermekes családokat a gyermekvédelmi jogszabályok alapján biztosítható pénzübeli és természetbeni ellátások igénylésének lehetőségéről,
- folytatni szükséges a gyermekek és fiatalok korosztály hasznos szabadidő-eltöltését célzó óvodai, iskolai és civil szervezetek által szervezett programokat.

6. Bűnmegelőzési tevékenységről

- A gyermek- és fiatalok bűnözés csökkentése, a jelzett korosztály célirányos preventív nevelésének ösztönzése, hogy ez által csökkenjen a bűnözői rétegek utánpótlása.
- A droghasználat és a kábítószerrel elkövetett bűncselekmények kezelése, megelőzése, melynek érdekében a fokozott hatósági tevékenység mellett, széles körű intézményi és társadalmi összefogás szükséges.
- A családon belüli erőszak megelőzése, a megtörtént esetek feltárása, kezelése. Kiemelten fontos feladat, hiszen a családon belüli erőszak fokozza a gyermekekben rejlő agresszivitást és elősegíti a bűnözés iránti hajlam kialakulását.
- Az általános iskolások részére az iskola rendőre, bűn- és drogmegelőzés témakörben ismeretterjesztő előadásokat tartott.

A gyermek és fiatalok bűnelkövetők számáról, az általuk elkövetett büntetendő cselekmények számának, valamint a bűnelkövetés okairól és a bűncselekmény áldozatává vált gyermek és fiatalok számáról nincs hivatalos tudomásunk.

7. A települési Önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig – lehetőségéhez mérten – anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

A fentiek alapján összegzésképpen megállapítható, hogy a Nemeshany Község Önkormányzata a gyermekjóléti és gyermekvédelmi hatósági és szolgáltatási feladatait hatékonyan, a lakosság érdekeit szem előtt tartva, a jogszabályoknak megfelelően ellátta 2020. évben.

A veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendeletben foglaltakat figyelembe véve, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a döntést a **polgármester** hozhatja meg.

Fentiekre tekintettel kérem a Képviselő-testületet, hogy a határozati javaslatban megfogalmazott döntésemet támogatni és tudomásul venni szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT

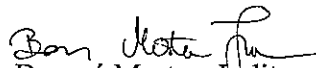
Tekintettel a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendeletben foglaltakra, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján,

Nemeshany Község Önkormányzata Polgármestere a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2020. évi beszámolót elfogadja.

Felelős: Vesztróczi Attila polgármester
Határidő: 2021. május 31.

Káptalanfa, 2021. május 28.

dr. Kiss Csilla Magdolna jegyző nevében és megbízásából:

Borsné Marton Judit

Önkormányzati és Hatósági Osztályvezető

Napfény Segítő Központ
Család-és gyermekjóléti Központ
8330 Sümeg, Árpád utca 20.

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a 2020. évi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatásról

Készítette: Bakos Kitti központvezető

Németh Ildikó intézményvezető

A Napfény Segítő Központ Intézmény önálló szakmai egységével, a Család- és gyermekjóléti Központtal látta el a család és gyermekjóléti szolgáltató tevékenységet a 2020-as évben.

A Család- és gyermekjóléti Központ illetékessége, működési területe:

- **Család és gyermekjóléti Szolgálat:** Sümeg, Bodorfa, Gyepükaján, Káptalanfa, Nemeshany települések
- **Család- és gyermekjóléti Központ:** Sümeg Járás települései (Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Hetyefő, Hosztót, Káptalanfa, Megyer, Nemeshany, Rigács, Sümeg, Sümegprága, Szentimrefalva, Ukk, Veszprémgalsa, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes, Zalaszegvár települések)

2016. január 1-től a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás integrációja mellett Sümeg város, mint járásközpont család- és gyermekjóléti központ feladatait biztosítottuk.

A létszámunkból adódóan a Központ, járási szintű speciális szolgáltatásai közül egy-egy feladatot nem csak a Központ, hanem a Szolgálat munkatársaival tudtuk megoldani (pl.: Készenléti szolgálat, Kapcsolatügyelet, pszichológusoknál ügyelet, stb.).

A rendelkezésünkre álló tárgyi és technikai feltételek megfelelőek voltak a korszerűen felújított épületben, a szakemberek közlekedését folyamatosan megfelelően biztosította az Intézmény.

A 2020. évi szakmai terveinket felülírta a koronavírus járvány 2020. év márciusától.

A megváltozott munkakörülményeket, a szakmai munkánkat szabályozó, időről időre változó központi, módszertani útmutatók alapján a korlátozó intézkedések befolyásolták; a szakmai munkánk mellett az észlelő- és jelzőrendszer munkáját, és ügyfeleink életét is.

A nehézségek és azok következményeinek, tapasztalatainak értékeléséből, rugalmas, addig nem használt módszerekkel igyekeztünk a nehézségeket megoldani. A szakmai beszámolóban így kitérünk a koronavírus járványhelyzet hatására, az előző évek adatai, azok összehasonlítása, tendenciák értékelése során.

Megjegyzés: A szakmai beszámolóban előző év/évek adatai dőlt betűtípussal szerepelnek a tendenciák követése, összehasonlítások érdekében.

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat ellátja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 39.§ (2), (3) és (4) bekezdése, 40.§-a alapján a **gyermekjóléti szolgáltatás**, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 64.§-a szerinti **családsegítés** feladatokat.

A szolgáltatás Sümeg, Bodorfa, Gyepükaján, Káptalanfa és Nemeshany települések közigazgatási területén – ellátási terület – élő valamennyi gyermekre, családra, gyermektelen családra és egyedülálló személyre is kiterjed.

A Szolgálatnál végzett segítő munka, a család gondozása a gyermekek veszélyeztetettségének, valamint a családok, egyének krízishelyzetének megelőzésére, megszüntetésére irányuló tevékenység, amelyet személyes segítő kapcsolat keretében, az egyénnel, vagy családtagokkal, gyermekkel végzett szociális munkával, a problémák rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására végez a családsegítő szakember, valamint gondozási tevékenység mellett szervezési és szolgáltatási tevékenységeket látnak el a szakemberek.

Az ügyfélfogadás ideje alatt a családsegítő szakemberek – Sümeg településen az Intézmény ügyfélfogadó helyiségében a szociális asszisztens segítségével – a hozzá forduló kliensek részére a problémáik

megoldásában legfőképp információnyújtással, tanácsadással, hivatalos ügyek intézésével segítő beszélgetéssel nyújtottak segítséget.

A családsegítők munkaidejük felében családlátogatás során helyszíni segítő munkát láttak el, illetve szervezési munkát végeztek.

Az adminisztrációt, nyilvántartásokat a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően vezette a Szolgálat.

Szakmai létszám

A Szolgálatnál 3 fő családsegítő látta el a szolgálat feladatait a központvezető irányításával és segítségével. Minden kolléga megfelelő szakirányú főiskolai végzettséggel rendelkezett (szociálpedagógus, szociális munkás).

A családsegítők egyidejűen maximum 25 család együttműködési megállapodáson alapuló családgondozását láthatják el, eseti tanácsadásban ezen felül maximum 10 főnek nyújthatnak segítséget havonta.

A megfelelő létszámnak köszönhetően a kollégák a jogszabályban megengedett esetszámmal dolgoztak, mely mellett az egyéb szervezési, szakmai tevékenységeket és szolgáltatási feladatokat is biztosították.

Szakmai tevékenységek, ellátottak száma

Az ügyfél vagy önkéntesen, személyesen kereste a Szolgálatot, vagy a jelzőrendszer tagjai közvetítették felénk az ügyfelet, gyermek esetében írásbeli jelzéssel is élve.

Amennyiben a hozott, vagy jelzett probléma az első beszélgetés kapcsán tett intézkedéssel megoldható volt, akkor családgondozás nem indult, egyszeri esetkezelés, vagy átlag 5-6 alkalommal tanácsadás történt.

2018. évben: 393 fő szolgáltatást igénybe vevő vette igénybe a családsegítő szolgáltatást:

- egyszeri, eseti tanácsadás: 222 fő,
- gondozásban részesült: 171 fő (65 család)

2019. évben: 367 fő szolgáltatást igénybe vevő vette igénybe a családsegítő szolgáltatást:

- egyszeri, eseti tanácsadás: 194 fő,
- gondozásban részesült: 173 fő (59 család)

2020. évben: 381 fő szolgáltatást igénybe vevő vette igénybe a családsegítő szolgáltatást:

- egyszeri, eseti tanácsadás: 225 fő,
- gondozásban részesült: 156 fő (47 család)

Változás – a három évet összehasonlítva – az adatokban, hogy 2018. évhez képest csökken a gondozásban részesülők száma (együttműködési megállapodás során legalább havi háromszori személyes találkozást, tervszerű gondozást igénylő esetek), amelyek egyik oka, hogy a jogszabályban meghatározott szakmai létszám szinte csak a gyermekjóléti szolgáltatás, azon belül is gyermek veszélyeztetettségének felmerülése esetében végzett segítő munkára elegendő a magas gyermekvédelmi esetszám és jelzések száma miatt.

Így a klasszikus családsegítő szolgáltatás azokban az esetekben, ahol nincs gyermek, eseti segítségnyújtásig terjed általában, ezek az esetek az ügyfelek önkéntes felkeresésén alapulnak, a jelzőrendszer róluk kisebb mértékben jelez (a törvény által szankcionálható jelzés elmulasztása a gyermekek esetében van csak), illetve gondozásuk is kizárólag az önkéntes együttműködésen alapul.

Az egyszeri segítségnyújtásban részesülők száma viszont mindhárom évben magas, rájuk jellemző volt, hogy több alkalommal kértek segítséget az év során.

Egyszeri esetkezelés, tanácsadás

2018. évben egyszeri alkalommal, vagy többszöri alkalommal tanácsadás formájában történő segítségnyújtás összesen 222 főt érintett.

2019. évben összesen 194 főt érintett.

2020. évben összesen 225 főt érintett.

Településenkénti megoszlás nem együttműködési megállapodás alapján nyújtott eseti segítségnyújtás, tanácsadás:

Település	2018. évben	2019. évben	2020. évben
	fő	fő	fő
Sümeg	154	121	142
Bodorfa	7	8	6
Gyepükaján	24	26	28
Káptalanfa	16	22	27
Nemeshany	20	17	22
Összesen	222 (ebből 18 év alatti 6 fő)	194 (ebből 18 év alatti 3 fő)	225 (ebből 18 év alatti 3 fő)

Az adatoknál szembevetendő, hogy eseti segítségnyújtásban a 225 főből mindösszesen 3 fő gyermek volt, ebben nem történt változás az előző évekhez képest (ezek azok az esetek, ahol gyermekről jelzés érkezett, de veszélyeztetettség nem merült fel, és nem volt indokolt a gondozás). Ez is alátámasztja, hogy a gyermektelen családok, személyek részesültek túlnyomó részben eseti segítségnyújtásban, illetve 5-6 alkalmas tanácsadásban, – ők önként kérték segítségünket –, valamint arra is rámutat, hogy a gyermekekről történő jelzések már gondozást igénylő esetek.

Az adatok alapján a 2020. évben az előző évekhez képest 15%-kal, 31 fővel emelkedett az eseti és tanácsadásban részesülő ügyfeleink száma. Ez az adat összefüggésbe hozható a járványhelyezettel is, mivel több ügyféllel a járványhelyzet miatt kerültünk kapcsolatba, az abból adódó nehézségek (ügyintézés, anyagi problémák, információkérés, stb.) miatt kerestek fel bennünket.

Családgondozás

2018. évben együttműködési megállapodás alapján összesen 171 fő (65 család) részesült családgondozásban.

2019. évben együttműködési megállapodás alapján összesen 173 fő (59 család).

2020. évben együttműködési megállapodás alapján összesen 156 fő (47 család).

Családgondozás településenként életkori és nembeli, családok száma szerinti megoszlása 2020. évben

Település	Életkor Nem	0-18	18-	összesen	családok száma
Sümeg	Férfi	30	19	49	34
	Nő	22	34	56	
	Összesen	52	53	105	

Település	Életkor Nem	0-18	18-	összesen	családok száma
Bodorfa	Férfi	-	-	-	-
	Nő	-	-	-	
	Összesen	-	-	-	

Település	Életkor Nem	0-18	18-	összesen	családok száma
Gyepükaján	Férfi	1	2	3	3
	Nő	2	3	5	
	Összesen	3	5	8	

Település	Életkor Nem	0-18	18-	összesen	családok száma
Káptalanfa	Férfi	10	3	13	5
	Nő	7	8	15	
	Összesen	17	11	28	

Település	Életkor Nem	0-18	18-	összesen	családok száma
Nemeshany	Férfi	2	5	7	5
	Nő	3	5	8	
	Összesen	5	10	15	

A táblázatokból kiderül, hogy a családgondozásban részesülő gyermekek aránya a felnőttekéhez képest rendkívül magas, a felnőtt korúak túlnyomó többsége e gyermekek szülei, családtagjai, és a gondozás a gyermekek veszélyeztetettsége miatt szükséges; gyermektelen családok gondozása minimális arányú.

A családgondozásban részesülők/családok számában előző évekhez képest szintén a járványhelyzet miatt jelentősebb a változás, 10%-s (17 fő) csökkenés figyelhető meg. Ennek oka, hogy az egész országot érintő korlátozó intézkedések, digitális oktatás miatt a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer lényegesen kevesebb jelzést küldött – későbbiekben ezt részletezzük –, mivel saját munkájuk során is kevesebb, több szektor szinte minimális kontaktban volt gyermekekkel, családokkal, így veszélyeztetettséget is kevesebbet tapasztalhattak.

A családgondozások megszűnése viszont nem változott (nagykorúság, elköltözés, eredményesség), így a kevesebb új eset jelzés miatt lett kevesebb a gondozási esetek száma.

Önkéntes családgondozás

Ebben az esetben az ügyfél személyesen keresi fel problémáival Szolgálatunkat, és amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, hosszabb távú együttműködést igényel a probléma megoldása, felajánlotta a családsegítő az együttműködésen alapuló családgondozást.

Azonban jellemző tendencia, hogy a gyermekes családokkal a kapcsolatfelvétel zömében a jelzőrendszer jelzése alapján történik, a gyermektelen, illetve gyermek veszélyeztetettségét nem érintő esetekben az ügyfél leginkább önkéntesen kér segítséget.

Családgondozás a jelzőrendszer jelzése alapján

Az esetek túlnyomó része (90%-a) nem az egyén, a gyermek és családja önkéntes jelentkezésével indult, hanem a jelzőrendszer valamely tagja hívta fel a figyelmet a problémájára.

Az öt ellátott településen élőkrol, gyermekek esetében hatósági intézkedés alatt állók kivételével 2018. évben 48 írásbeli jelzés, 2019. évben 43 jelzés, 2020. évben 29 jelzés érkezett (27 gyermekről). A jelzések száma a járványhelyzet miatt nagyobb mértékben csökkent, a 2019-es évhez képest 14-gyel (32%), a 2018-as évhez képest ez már 40%-ot jelent.

Jelzés esetén az érintettek azt érzékelik, hogy valaki beavatkozik az életükbe. Az első találkozás alkalmával az ügyfelek gyakran kellemetlenül érzik magukat, mivel szembe kell nézniük a kialakult problémával. Ebből a helyzetből kiindulva kell bizalmon alapuló segítő kapcsolatot kialakítani.

A jelzőrendszer tagjától érkező jelzés esetén a Szolgálat a jelzést követő 3 munkanapon belül vette fel a kapcsolatot a családdal. Az illetékes családsegítő a jelzést követő 15 napon belül írásban minden esetben tájékoztatta a jelzést tevőt a megtett, és a további szükséges intézkedéséről.

A családsegítő a szolgáltatást igénybe vevő nagykorú személlyel (szülővel) probléma jellegétől függően együttműködési megállapodást kötött, valamint a probléma megoldása érdekében a családdal közösen cselekvési tervet készített, amelyben rögzítésre kerültek az ügyfél, illetve a családsegítő általi vállalások, feladatok, határidő megállapításával. A találkozások rendszeressége függött a kialakult helyzet súlyosságától, de figyelembe kellett venni a család kialakult életritmusát, munkarendjét is, a hatályos jogszabályoknak megfelelően legalább havi háromszori személyes találkozást szerveztek meg a családsegítő szakemberek.

Amennyiben szükséges, a családsegítő az ügyben érintett jelzőrendszeri tagokkal is felvette a kapcsolatot és bevonta őket a cselekvési terv elkészítésébe, megvalósításába. Szükség szerint megkérte írásbeli véleményüket, a gondozás során esetmegbeszélést, esetkonferenciát szervezett. Folyamatosan figyelemmel kísérte az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit, és a Család- és gyermekjóléti Központ által biztosított speciális szolgáltatások igénybevételét, valamint az ellátási területen elérhető más személy, illetve szervezet, intézmények által nyújtott szolgáltatásokat, ellátásokat közvetítette.

A családsegítő határidő szerint, de legalább félévente értékelte a segítő munka, az együttműködés eredményességét, szükségességét.

Ha a gondozás együttműködés hiányában vagy más okból eredménytelen volt, és ez a gyermeket is érintett, annak egészséges testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztette, akkor a családsegítő esetkonferenciát tart, melyre meghívja az érintetteket, a velük foglalkozó szakembereket, valamint a Család-és gyermekjóléti Központ illetékes leendő esetmenedzser szakemberét.

2018. évben a Szolgálat nem kezdeményezett védelembé vételi hatósági intézkedést, 2019. évben a négy településen 6 gyermek, Sümegen 7 gyermek, összesen 13 gyermek esetében kezdeményezett védelembé vételt.

2020. évben összesen 15 gyermek esetében (a négy községben 8 gyermek, Sümeg településen 7 gyermek) kezdeményezett a Szolgálat a Központ felé hatósági intézkedést, védelembé vételt.

A többi védelembé vételi javaslatához a gyámhivatal által – oda érkező jelzést követően – hivatalból indult védelembé vételi eljárás keretein belül a Központ esetmenedzsere, mint esetgazda kérte meg a családsegítő javaslatát, és működött együtt a két szakember az esetkonferencia megszervezésében, és a veszélyeztetettség felmérésben.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat a gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a Család- és gyermekjóléti Központ értesítése mellett közvetlenül tesz javaslatot ideiglenes hatályú, azonnali intézkedésre a járási hivatalnál, erre a hatósági intézkedés kezdeményezésére a *2017. évsorán nem került sor, 2018. évben 2 újszülöttet érintett ideiglenes hatályú elhelyezés, 2019. évben szintén nem került rá sor. A 2020. évben 1 újszülött ideiglenes hatályú elhelyezését kezdeményezte a Szolgálat, mely eljárás során a csecsemő nevelőszülőhöz került.*

A védelembé vétel alatt álló, és egyidejűleg családgondozásban részesülő gyermekek esetében közösen az esetmenedzserrel tesz javaslatot a családsegítő ideiglenes hatályú elhelyezésre, vagy nevelésbe vételre, *2017. évben ez 4 gyermeket érintett (3 család), 2018. és 2019. évben nem volt szükség erre. A 2020. évben vidéki kistérségben 1 család 3 gyermekénél tett a családsegítő és esetmenedzser közösen nevelésbe vételre javaslatot, közülük a két kisebb gyermek nevelésbe került, a legidősebb védelembé vétel mellett maradhatott a családban a gyámhivatal határozata szerint. Szintén vidéki település 1 család 5 gyermeke esetében nevelésbe vételre tettünk javaslatot, mivel a védelembé vétel eredménytelen volt, de a nagyszülők vállalták a gyermekek nevelését, így az ő esetükben családba fogadásra került sor.*

Szociális válsághelyzetben lévő várandós és kiskorú várandós anya támogatása

A klienssel többnyire védőnői jelzés útján kerül kapcsolatba a Szolgálat.

2017. évben egy kiskorú várandóst segítettünk kinek körülményei megfelelőek voltak, nagykorú segítségre szoruló várandós anya összesen 5 fő volt.

2018. évben 1 fő kiskorú várandóssal volt kapcsolatunk aki szociális válsághelyzetben is volt, az ő esetében volt szükség ideiglenes hatályú elhelyezésre az anyának és az újszülöttnak. ,nagykorú segítségre szoruló várandós anya 2 fő, közülük egy anya újszülöttje került szakellátásba.

2019. évben 2 fő kiskorú várandóssal volt kapcsolatunk de egyik sem volt szociális válsághelyzetben, az újszülött fogadására alkalmasak voltak a családok, támogató környezetben történt a várandós gondozása.

A 2020. évben 1 kiskorú várandós anya gondozására volt szükség, ki védelembé vétel alatt állt, majd a várandós ideiglenes hatályú elhelyezésére és nevelésbe vételére is szükség volt, az újszülöttet már nevelésbe vétele alatt hozta a világra, aki szintén nevelésbe vétel alá került csecsemőotthoni, majd nevelőszülői elhelyezéssel.

Nagykorú segítségre szoruló 3 fő várandós anyával kerültünk kapcsolatba a 2020. évben. 1 újszülött nem kerülhetett haza, 1 újszülött hazakerült, a harmadik magzat megszületését követően a 2021. évben hazakerülhetett.

Az ideiglenesen elhelyezett újszülött szülei a születés előtt költöztek az egyik faluba, négy gyermekük már nevelésbe vétel alatt állt, a gyermekvédelmi előzmények és jelen körülmények is megalapozták a hatósági intézkedést. A másik kettő várandós esetében a segítő szociális munka, a várandós és család együttműködése lehetővé tette azt, hogy az újszülött családban nevelkedhessen.

A védőnői szolgálat protokollja alapján a 2018. évtől minden kiskorú várandósról jelzést kell küldeni, függetlenül attól, hogy a körülmények, családi támogató hálózat megfelelő-e, így az adatok tükrében elmondható, hogy nem jelentős azon kiskorú várandós anyák száma, kik gyermeküket megszülik. A fiatalok teherbeesésének adatairól, melyek művi terhességmegszakítással végződnek nincs információja a védőnői szolgálatnak, és Szolgálatunknak sem.

Nagykorú válsághelyzetben lévő várandós nő művi terhességmegszakításához szükséges ügyintézés a 2020. évben jelentősebben megnövekedett a Szolgálatnál, mivel a szigorú, az egészségügyben is bevezetésre került korlátozó intézkedések miatt több esetben csak mi tudunk segítséget nyújtani telefonálással, e-mail küldéssel, az egészségügy és a várandós közötti közvetítéssel.

Ellátottjainkkal történt segítő munka során törekedtünk az elmúlt években a tudatos fogamzásgátlásra a művi terhesség-megszakítás csökkentése érdekében.

Intézményünkben pályázati úton folyamatosan lehetőség van spirál fogamzásgátló módszer ingyenes biztosítására. Az igény évről évre növekszik, mivel a módszerrel kapcsolatos negatív hiedelmek ügyfeleink körében mostanra már változtak, így 2020. évben 8 db eszközt adtunk át.

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek védelme érdekében végzett szociális segítő munka

Ebben az esetben a családgondozás célja a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése **védelembe vétel** alatt álló, valamint az **utógondozásban részesülő** (nevelésbe vétel megszűnését követően családjába visszakerülő, vagy családba fogadott) gyermek családi környezetben történő visszailleszkedése érdekében.

A családgondozás során az esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a családsegítővel, bevonja őt az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe. *2017. évben 49 gondozott gyermeket érintett hatósági intézkedés is, 2018. évben 37 gyermeket, 2019. évben összesen 44 gyermeket, 2020. évben összesen 35 gyermeket (19 sümegi, 16 vidéki) gondoztunk védelembe vétel mellett.*

Az előző évek tendenciái lényegében nem változtak. A védelembe vétel melletti segítő munka száma függ mindig a hatósági intézkedések aktuális megszűnésétől (eredményesség, nagykorúság, költözés, nevelésbe vétel) és az új védelembe vételi javaslatoktól, valamint a gyámhivatal hivatalból történő eljárásaitól. Az igazolatlan mulasztások miatt 50 tanórán felüli védelembe vételi eljárás száma a digitális oktatás miatt egyértelműen csökkent, valamint súlyos veszélyeztetettségről is kevesebb jelzés érkezett a digitális oktatás alatt, így emiatt az új védelembe vételi esetszámok is csökkentek.

Településenként az együttműködési megállapodás során hatósági intézkedés alatt álló családgondozásban részesülő gyermekek száma 2019. és 2020. december 31-i vagy lezárt állapot szerint

Település	védelembe vett		ideiglenes hatállyal elhelyezett		utógondozás, szakellátásból kikerült		Összesen	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sümeg	23	19	-	-	1	1	24	20
Bodorfa	-	-	-	-	-	-	0	-
Gyepükaján	4	2	-	-	-	-	4	2
Káptalanfa	11	12	-	(1 újszülött, majd nevelésbe vétel dec. 31-i állapottal)	-	-	11	12
Nemeshany	6	2	-	-	-	-	6	2
Összesen	44	35	0	0	1	1	45	36

A családsegítő kollégák egyidejűleg 25 család gondozását láthatják el, emellett egyidejűleg 10 eseti ügyfélnek nyújthatnak segítséget havonta a hatályos jogszabály alapján. Ez a megadott maximális nagy esetszám szakmai leterheltséghez, kisebb fokú eredményességhez, akár kiegészítéshez is vezethet hosszabb távon. A 2020. évben az előző évekhez képest ügyfél- és esetszámok alapján ideálisabb esetszámokkal

dolgoztak, viszont tartós betegség ideje alatt a helyettesítés során az egy szakemberre jutó esetszámok jelentősebben megugrottak, emellett az időszakosabb leterheltség is jellemző (pl: iskolakezdés, tüzelési szezon, stb.,) így különösen fontos a team támogatása, a munkakörülmények és az esetelosztások optimalizálása.

Szakmai tevékenységek bemutatása

Az alábbi táblázatokkal az öt településre vonatkozóan mutatjuk be egyes szakmai tevékenységek mutatószámait, mely tükrözi, hogy a **2020. évben az összes 381 fő** ellátott (eseti és gondozott) milyen típusú szolgáltatáselemben részesült.

Szakmai tevékenységek a szolgáltatásban részesülők (eseti, gondozott) számára (halmozott adat)

Tevékenység forma		Szakmai tevékenységek halmozott száma		Szolgáltatásban részesülők száma halmozott (gyermekek, szülők, egyének)	
		2019	2020	2019	2020
Információnyújtás		408	189	191	140
Segítő beszélgetés		1278	741	218	178
Tanácsadás		186	103	63	121
Ügyintézéshez segítségnyújtás		1033	984	300	281
Családlátogatás		686	232	192	148
Kriziskezelés		37	6	50	17
Közvetítés más szolgáltatásba	pénzbeli	76	9	74	4
	természetbeni	33	9	55	12
	másik szolgáltatásokhoz	9	11	26	30
	központhoz (speciális szolgáltatás...)	16	7	12	13
Esetkonferencia		16	13	50	45
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		13	9	23	12
Adománykövetítés		178	150	111	108
Összesen		3969	2436	1365	1109

2019. évben az volt nagyságrendileg megállapítható, hogy a szakmai tevékenységek száma kis mértékben nőtt ahhoz képest, hogy az ellátottak száma viszont kis mértékben csökkent, tehát elmondható volt, hogy a kevesebb ellátott több szolgáltatáselemben részesült a 2018. évhez képest.

A 2020. évi adataink a járványhelyzet és a korlátozó intézkedések hatását 2019. év adataihoz hasonlítva egyértelműen tükrözi. Fentebb volt róla szó, hogy az összes ellátott száma összességében nőtt, (eseti ellátottak száma nőtt, a gondozottaké csökkent). A 2020. március hónaptól július hónapig a személyes kontaktusok, családlátogatások számának útmutató alapján történő jelentős mérséklését Intézményünk is szem előtt tartotta ügyfeleink és munkatársaink védelme érdekében.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatók feladatellátását is szabályozta az Emberi Erőforrások Minisztériuma által 2020. 03. 20-án kiadott Útmutatója.

Ebben az időszakban is fogadtuk, elsősorban elektronikus formában, vagy telefonon a jelzéseket egyének, családok és gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatosan.

A jelzéssel érintettekkel, családokkal a családsegítőknek, és Központunk esetmenedzsereinek telefonon vagy elektronikus formában kellett felvenni a kapcsolatot, és ilyen formában is kellett információt kérni a társágazatoktól ügyükben. A beérkezett információk után volt szükséges mérlegelni a jelzett probléma súlyosságát, és a személyes felkeresésre csak akkor kerülhet sor, ha az nélkülözhetetlen volt és krízishelyzet állt fenn. A gondozás alatt álló családokkal telefonos és elektronikus kapcsolatot volt szükséges fenntartanunk rendszeresen, családlátogatásokra kizárólag krízishelyzet, súlyos veszélyeztetettség, valamint hatósági megkeresés, hatósági felülvizsgálatok esetén kerülhetett sor. Ügyfélfogadásunk során is e protokoll alapján volt szükséges mérlegelnünk a személyes találkozást.

Mindezeket tükrözi a családlátogatások, közvetítések, segítő beszélgetések, információnyújtások jelentősebb csökkenése. Az ügyintézésnek viszont csak kisebb mértékben csökkentek a többihez képest, mivel a járvány miatt erre nagyobb igény merült fel a társszervek, hivatalok, egészségügy kontaktus korlátozásai miatt, gyakran csak rajtunk keresztül, a segítségünkkel tudtak ügyeket intézni ügyfeleink.

A veszélyhelyzet időszakában a hatósági megkeresésekre, az esedékessé váló védelembe vételi felülvizsgálatokra szintén elektronikus formában kért a családsegítő az esetmenedzserrel közösen a jelzőrendszerrel tájékoztatót, esetkonferenciát nem szerveztünk.

A Központ speciális szolgáltatásai is felfüggesztésre kerültek (pszichológus, családterápia, jogi tanácsadás, mediáció, kapcsolatügyelet), így a családsegítők nem kezdeményezték e szolgáltatásokat ügyfeleiknek. 2020. júliustól tért vissza a biztonsági előírásokat betartva a személyes kontaktus ügyfeleinkkel, a járvány második hulláma alatt össztl viszont a négy faluban az ügyfélfogadások nem voltak lehetségesek, csak előre egyeztetett időpontban fogadhatta az ügyfeleket a családsegítő a település által biztosított helyiségekben. Sümegen is ügyfeleink egyesével jöhettek az ügyfélfogadásra, csengő biztosította, hogy a váróhelyiségben egyszerre csak egy ügyfél tartózkodjon.

Az esetkonferenciákat 2020. szeptemberétől megszerveztük a biztonságos távolságot megtartva, így e szakmai tevékenységünkben változás nem történt jelentősen.

A kampányszerű, egyszerre 20-30 ügyfél részvételét lehetővé tevő ruhaosztásokat nem tartottuk meg, az adományokat célzottan, egyesével juttattuk el az arra rászorulóknak. Kampányszerű élelmiszerosztásokban is részt vettünk, segítséget nyújtott Intézményünk az ügyfél lakóhelyéent történő átadásoknál, így összességében az adományosztás szakmai tevékenységek száma jelentős csökkenést nem mutat.

Az esetek nagyrésze 2020. évben is a veszélyeztetett, és a súlyos veszélyeztetett gyermekek és szüleik közül kerül ki, kiknél egyszerre több segítő szolgáltatási elem biztosítására volt szükség. Összességében megállapítható, hogy a 2020. évben a járványhelyzet miatt a személyes kontaktust igénylő szakmai tevékenységek száma csökkent, helyét átvette a digitális, telefonos, messengeres, online kapcsolattartás. A gondozott családokra nagy hangsúlyt fektettünk továbbra is, melynek eredménye hosszabb távon, hogy a gyermekek veszélyeztetettsége csökken, illetve még elfogadható szinten tartható; a szociális segítő munkával elérhető, hogy a gyermekek családjukban élhessenek. Családból történő kiemelés az előző négy évhez képest nem mutatott jelentősebb változást az éves ingadozásokon kívül.

Egyéb szakmai tevékenységek

Korrepetálás

A Szolgálatnak a nyári diákmunka program keretein belül van legfőképp arra lehetősége, hogy a nyári szüniidőben a pótvizsgázó, illetve fejlesztésre szoruló gyermekeket akár napi rendszerességgel, napi 6 órában diákmunkások foglalkoztatásával korrepetálja. Tanév közben a magántanuló (1-2 fő) gyermekek felkészítését, korrepetálását alkalmanként tudják a szakemberek Sümegen – kapacitástól függően – biztosítani.

2017. évben Sümegen élő gyermekek esetében 336 órában 14 gyermek részesült korrepetálásban.

2018. évben Sümegen élő gyermekek esetében 430 órában 19 gyermek részesült korrepetálásban.

2019. évben 116 órában 21 gyermek részesült korrepetálásban.

2020. évben az előző évekhez képest mindösszesen csak 12 órában 2 – gondozásban részesülő – gyermek részesült a családsegítők részéről korrepetálásban. Nyári diákmunkás nem dolgozott Intézményünknl, igény sem lett volna pótvizsgára való felkészítésre, mivel a digitális tanrend miatt bukás nem volt. A gondozásban részesülő gyermekeknek a digitális oktatás alatt volt szüksége segítségre külön a családsegítőktől. Emellett a Központ iskolai szociális segítői is segítettek korrepetálásban.

Szüniidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódó munka

A szüniidei gyermekétkeztetést a helyi önkormányzatok feladata biztosítani a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében. Jogszabály a szolgálatok részére is előírja a tájékoztatás és a szülői kérelem elősegítésének feladatait. Szolgálatunk az önkormányzatok jegyzőjétől megkapta azt a név és címlistát, kikkel a családsegítők felvették a kapcsolatot, és a szülőknek segítséget nyújtottak a kérelem kitöltésében.

2020. évben Sümegen minden iskolai szüniidő előtt 54 gyermeket érintett (30 család) a kapcsolatfelvétel (telefonon vagy személyesen), a négy településen minden szüniidő előtt 34 gyermeket (17 család) érintett.

A családok egy része a jegyző felhívására saját maga is reagált, de többségünknel szükség volt a családsegítő kolléga kapcsolatfelvételére, információnyújtására, ügyintézésére.

Adományozás, adományközvetítés (természetbeni adományok fogadása, közvetítése, juttatása)

Az Intézmény adományokat fogad és oszt szét a rászoruló családok között.

A lakosság által felajánlott ruhákból az Intézmény a 2020. év során Sümegen 2 (2019. évben ez 6 alkalom volt), minden vidéki településen 1-1 (2019. évben ez 2-2 alkalommal volt) ingyenes ruhaosztást tartott.

Az Intézményhez és a Szolgálathoz érkező élelmiszer-, ruhanemű-, háztartási felszerelés, bútor-, stb. adományokat – szervezőmunkával – az arra rászoruló családokhoz közvetlenül (raktározási hiány miatt) eljuttatta, hogy így segítse a hozzáfordulókat és erősítse a társadalom tagjainak kapcsolatát, az együttérzést és a felelősséget. Átmeneti jelleggel, a raktárkapacitás miatt nem tudtunk adományokat fogadni minden felajánlótól, illetve a járványveszély miatt kevesebb volt a kampányosztás, viszont a Sümegen az időszakos élelmiszerosztásokban is részt vettünk, segítséget nyújtott Intézményünk az ügyfél lakóhelyén történő átadásoknál, így összességében az adományosztás szakmai tevékenységek száma jelentős csökkenést nem mutat.

Az Önkormányzattal, a Máltai Szeretetszolgálattal, a Karitasszal és egyesületekkel az év során folyamatos volt az együttműködés, a segítségükkel is adományokhoz jutottak Intézményünk ellátottjai. 2018. évben 89 fő (80 alkalom), 2019. évben 111 fő 178 alkalommal részesült adományban, **2020. évben 108 fő 150 alkalommal.**

A jelentős növekedés oka 2019. évben már az volt, hogy gépkocsival közlekedő családsegítő kolléga látta el a feladatot a vidéki településeken, és az adományok szállítása folyamatosan lehetővé vált ezáltal. A 2020. évi járványveszély viszont jelentősen nem csökkentette e szakmai tevékenységünket, mivel az anyagi jellegű, élelmiszertámogatás szükségességére reagált a helyi társadalom, melyben segítséget tudtunk nyújtani.

Krizissegély juttatása Sümeg város közigazgatási területén élők számára

2019-ben az Intézmény krízissegély keretéből 22 alkalommal, **2020. évben 18 alkalommal nyújtott természetbeni segítséget** rászoruló személyeknek, családoknak. Sümeg város közigazgatási területén e természetben nyújtott támogatási forma elsősorban gyógyszerre, illetve alkalmanként élelmiszerre és útiköltségre fordítódott, amennyiben a kliens életében rendkívüli élethelyzet lépett fel és anyagilag azt nem tudta fedezni.

Útiköltség előleg formájában segítettük a hozzánk fordulókat egészségügyi intézménybe, szakrendelésre való eljutáshoz, volt akit többször is.

Készpénzkezelés

Letétkezelési szolgáltatásunk esetei:

- **ügyfél készpénzének kezelése** (eseti, vagy akár rendszeresen) **önkéntes írásbeli kérelme alapján;**
- gyámhivatal a **gyermek családi pótlékjának** természetbeni felhasználása érdekében eseti gyámot rendel ki, és az **eseti gyámként** kirendelt munkatársaink kéri, hogy az összeget letétként kezeljük;
- **önkormányzati segély természetbeni kapja az ügyfél,** önkormányzati határozat alapján, és a kérelemben kért, és megállapított célra fordítjuk a segély összegét.

A „családgondozói kasszá” a szociális asszisztens kezeli. **Az önkéntes letétkezelést 2020. évben 7 fő vette igénybe** (2019. év során szintén 7 fő volt) önkéntesen, és folyamatosan havi jövedelmének beosztásához, kezeléséhez kért segítséget. **Eseti gyám** a családi pótlék letéti **elhelyezését 1 család /1 fő gyermek esetében** (2019. évben nem volt ilyen) kezelte. **8 fő** (2019 évben 11 fő) 13 alkalommal **egyszeri települési támogatását** önkormányzati határozat alapján Szolgáltatunkon keresztül **természetben kapta** az általa kérelmezett szükségletek kielégítésére.

Önkéntes, iskolai közösségi szolgálat és diákmunka

Az Intézmény együttműködési megállapodást kötött a megye több közép fokú oktatási intézményével, melynek értelmében lehetőséget biztosít diákoknak az iskolai közösségi szolgálat teljesítésére, valamint önkéntes segítőket von be a Szolgálat a szabadidős és prevenciós programjainak megvalósításához.

2020. év során 1 diák teljesítette nálunk az iskolai közösségi szolgálatot (ruhaadomány hajtogatása, válogatása és korrepetálás).

Közösségeket és csoportokat támogató szociális munka

A lakosság részéről felmerülő igény szerinti klubok megszervezésének segítése, támogatására előző években és a 2020. évben sem jelentkezett igény. Saját ellátottjaink részére kapacitáshiány miatt nem volt lehetőség csoportos szociális munkát biztosítani, de egy-egy alkalommal családsegítő kollégák be tudtak kapcsolódni az óvodai és iskolai szociális segítők csoportmunkájának előkészítésében a közoktatási intézményekben.

Szabadidős és egyéb tevékenységek

Az esetvitelek súlyossága és összetettsége, az azzal járó adminisztráció miatt a prevenció tevékenységeket, csoportos és közösségi szociális munkát kisebb mértékben tudtuk biztosítani az elmúlt években is, a járványhelyzet ezt most egyáltalán nem tette lehetővé a 2020. évben az iskolai szünidőkben.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A Szolgálat feladata a veszélyeztetettséget, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő- és jelzőrendszer kiépítése és működtetése. Ennek célja a gyermekek, családok, személyek veszélyeztető, krízishelyzethez vezető okok feltárása, időben történő felismerése, a belekerülés megakadályozása, illetve a már kialakult krízishelyzet, veszélyeztetettség megszüntetése, következményeinek enyhítése.

Az alábbi formákban működtettük a jelzőrendszert:

- Éves szakmai tanácskozás és az éves jelzőrendszeri intézkedés terv elkészítése:

A Szolgálat az éves szakmai tanácskozást 2020. február hónapban szervezte meg Sümegen és Káptalanfán 2019. évre vonatkozóan, melyen a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer munkájának éves értékelése, az alapellátás formáinak áttekintése, a további együttműködés javítása volt a célja, a négy új ellátott települések képviselői, jelzőrendszer tagjai is meghívást kaptak.

A Szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően március 31-ig elkészítette az **éves jelzőrendszeri intézkedési tervet, melyet 2020. áprilisában a járványhelyzet miatt módosítani volt szükséges,** a betervezett szakmaközi megbeszéléseket nem volt lehetőség megvalósítani a tervezett témákban és előadókkal.

- Szakmaközi megbeszélés:

Szakmaközi jelzőrendszeri megbeszélésre a Család- és gyermekjóléti Szolgálat, valamint a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, a Szolgálat szervezésében, előre meghatározott témakörben legalább 6 alkalommal kell megszervezni.

2020. évben 3 alkalommal kerülhetett erre sor személyesen, melyet a biztonsági előírások, távoltartás miatt 3 alkalommal szektoronként szerveztünk meg (védőnők, házi segítségnyújtók, óvoda), a szektort érintő 2020. évre vonatkozó jogszabályi változások témakörében, valamint a koronavírus járványveszély időszakában a jelzőrendszeri szektorok és a család- és gyermekjóléti ellátórendszer működésének tapasztalatai volt a fő téma. A megbeszélések során elmondhattuk egymásnak a veszélyhelyzet alatt a járásban előforduló nehézségeket, esetleges jó gyakorlatokat, a szektorokban kialakult helyzeteket, illetve a jövőre nézve az együttműködési lehetőségeket.

Egy alkalommal a veszélyhelyzet alatt a jelzőrendszer minden érintett tagját tájékoztattuk a szolgálatokkal közösen e-mailben a veszélyhelyzet idejére vonatkozó útmutatókról, egy-egy tendenciáról, így e-mailes formában tartottuk a kapcsolatot.

- Esetmegbeszélés, esetkonferencia:

A társszakmák képviselőivel történő együttműködés speciális formája az esetmegbeszélés és esetkonferencia, amely egyes gondozások esetében az információk cseréje és a feladatok meghatározása céljából szükséges. **2020 évben a Szolgálat 13 esetkonferenciát szervezett (2019. évben 16), vagy vett részt az esetmenedzser által szervezett esetkonferencián.** A védelembe vétel alatt álló gyermekek esetkonferenciáit rendkívüli vagy éves felülvizsgálat, vagy újként jelentkező hatóság kezdeményezése miatti védelembe vételi eljárás esetében a Központ esetmenedzserei szervezték önállóan, ezek száma 2020. évben 24 alkalom (2019. évben 36 alkalom) volt az egész járásban. A Szolgálatunk részéről a járványveszély jelentősen nem csökkentette az esetkonferenciák számát, mivel a „nyitás” után még amennyiben aktuális volt, azokat megszerveztük.

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések alakulása

A jelzőrendszer tagjai a látókörükbe kerülő, problémával küzdő egyégekről, gyermekekről, családokról jelzéssel élnek az „Esetjelző lap” c. nyomtatványon a Család- és gyermekjóléti Szolgálat felé írásban, azonnali intézkedést igénylő krízishelyzetben telefonon, illetve személyes megkeresés útján, melyet utólag dokumentálnak le. Gyermekek esetében kiemelt fontosságú a jelzések megtétele, melynek elmulasztása szankciót vonhat maga után. Az országos médiában is megjelenő tragikus gyermekhalál esetek, és a változó jogszabályok miatt is a jelzések fontosságára folyamatosan felhívtuk a jelzőrendszer figyelmét.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a Család- és gyermekjóléti Központnak, valamint a jogerős hatósági intézkedésben érintett gyermekekről érkező jelzést a központ esetmenedzsere kezeli, vezeti és dokumentálja, ezek a jelzések nem szerepelnek itt.

A jelzőrendszeri tagokkal és az együttműködésbe bevont intézményekkel a kapcsolat mind ezek mellett aktualitásokhoz (pl. programokhoz, esetekhez, ...) kapcsolódik, a kapcsolatfelvétel pedig történhet levélben, telefonon és személyesen is.

Jelzőrendszer megnevezése	0-17- évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma településenként						Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma 5 településre összesen
	Sümeg	Káptalanfa	Gyepükaján	Nemeshany	Bodorfa	Összesen	
Egészségügyi szolgáltató	2					2	3
Ebből (01-ből): védőnői jelzés							2
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	1					1	3
Ebből: család és gyermekjóléti szolgálat	1					1	
Ebből: család-és gyermekjóléti központ							
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók							
Átmeneti gondozást biztosítók							
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása							
Köznevelési intézmény	6	5		1		12	
Rendőrség	8	2	2			12	3
Ügyészség, bíróság							
Pártfogó felügyelői szolgálat							
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy							
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet							
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	1		1			2	
Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő							
Gyámhivatal							
Munkaügyi hatóság							
Katasztrófavédelem							
Közütemi szolgáltatók							
Összesen	18	7	3	1	-	29	9
A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	17	6	3	1	-	27	9

A jelzések közül kiemelendő, hogy **felnőtt korúakról**, – melyben gyermek nem érintett – **2019. évben csak 1 jelzés**, míg **2020. évben 9 jelzés érkezett**. A 9 jelzés közül védőnő várandós anyákról, Intézményünk

Alapellátási Szolgálat a felnőtt ellátottjairól, háziorvos, valamint rendőrség – hozzátartozók közötti erőszakról – jelzett. A jogszabály gyermekek esetében teszi kötelezővé, és szankcionálhatóvá az írásbeli jelzési kötelezettséget, a felnőtt lakosság esetében nem, így az írásbeli jelzések mellett a folyamatos telefonos konzultációk, szakmai kapcsolat során önkormányzat és pszichiáter szakorvos részéről merül fel segítségünk kérése egy-egy ügyfélnek, melyek nem szerepelnek a táblázatban. Továbbra is jellemző tendencia, hogy a gyermektelen családok, egyének esetében a jelzőrendszer közvetlenül hozzánk irányítja az ügyfelet, aki így önkéntes felkeresőként jelenik meg statisztikánkban.

A védőnők részéről történik írásban minden esetben nagykorú várandós anyákról történő jelzés.

A gyermekekről érkezett jelzések száma viszont jelentősen csökkent a járványhelyzet miatt, 2020. évben összesen csak 29 jelzés volt, míg a 2019. évben 43 gyermekről érkezett jelzés a Szolgálathoz.

A települések nagysága, földrajzi elhelyezkedése, intézményi infrastruktúrája vonatkozásában jellemzően a közoktatási intézmények közül az iskolákból érkező jelzések a dominálóak, majd a rendőrség és védőnői jelzés a jellemző. A csökkenésnek oka legfőképp, hogy az iskolák márciustól szeptemberig nem voltak személyes kapcsolatban a gyermekekkel, az óvodák nem működtek a tavaszi, nyár eleji időszakban, utána is ügyeleti jelleggel, így részükről írásbeli jelzés nem érkezhetett ebben a hosszú időszakban gyermek elhanyagolásáról, veszélyeztetettségéről, igazolatlan mulasztásról. A személyes kontaktok jelentősen csökkentek az egészségügyi szektorban is, ezért tőlük is az előző évekhez képest kevesebb jelzés érkezett ebben az időszakban.

A Szolgálat a jelzőrendszer tagjaival való együttműködését jónak ítélte meg a szoros, személyes kapcsolatoknak köszönhetően.

Ahhoz, hogy a helyi gyermekvédelmi rendszer jól és hatékonyan működjön, fontos, hogy időben történjenek a megfelelő és hatékony beavatkozások, segítségék. A család életében a szakemberek közötti jó, személyes kapcsolat elengedhetetlen.

E helyi kapcsolati rendszert tükrözi az, hogy szinte bárki, bármikor keres bennünket, és bárkit, bármikor mi keresünk, mindig segítségére vagyunk egymásnak, azonnali intézkedést igénylő esetekben is. Azt tapasztaljuk, hogy egy-egy gyermek, család életében aktuálisan felmerülő problémára mindenki érzékenyen reagál, az együttműködést nem a miért nem tudok, hanem a hogyan és miben tudnék segíteni gondolat hatja át.

Az esetkonferencián való részvételek, az írásban megküldött javaslatok azt bizonyítják, hogy nem csak formálisan, hanem gyakorlatban is a szakemberek a jelzőrendszer tagjai. A közös gondolkodás, a feladatok megosztása, a kollektív felelősségvállalás minden érintett számára, így a Szolgálat számára is segítséget jelent.

Egy-egy esetet komplex, holisztikus (teljes, egész) szemlélettel is vizsgáljuk közösen, mivel az adott gyermek problémáját meg kell közelíteni a család, a közösség és társadalom kontextusából is, a beavatkozás hatékonysága, a gyermek rövid és hosszú távú sorsa is függ e szemlélettől.

A jelzőrendszer jelzési kötelezettségeivel kapcsolatosan évről évre javuló tendenciát tapasztal a Szolgálat. A területek, szektorok folyamatos fejlesztése, tájékoztatása szükséges, a szektorokon belüli sokszor magas fluktuáció is ezt indokolja. A Szolgálat részéről a jelzőrendszer működtetését, fejlesztését nagyban nehezíti, hogy kis létszámú intézményünkben összesen 3 fő családsegítő státusz van a 8 ezer lakosra, így fél, vagy főállásban jelzőrendszeri felelőst alkalmazni nem lehetséges a nagyvárosok, 15-20 fő családsegítőt alkalmazó intézményeihez képest. Ilyen külön státusz esetén lehetne lehetőség megvalósítani hatékonyabban a jelzőrendszeri tagok részére tréningek, rendszeres előadások, különböző továbbképzéseket, gyakoribb esetmegbeszéléseket, esetkonferenciák szervezését a jelenlegi gyakorlatunkkal szemben.

A jelzőrendszer tagjai már az utolsó öt évet összehasonlítva hatékonyabban, egyre korábban ismerik fel a veszélyeztetettségeket, jelzéseik többségében a módszertani útmutató szakmai irányelvei alapján készülnek el, a jelzőrendszer tagjai az esetkonferenciákon aktívabban részt vesznek.

A jelzőrendszer működését nehezíti, hogy a jelzőrendszeri tagok száma összesen, az öt település intézményeiben 120-140 fő. A jelzőrendszeri tagokkal személyesen csak egy-egy adott, konkrét eset kapcsán, jelzést követően álltak a családsegítők személyes munkakapcsolatban, a szakmaközi megbeszélésekre a nagy létszám miatt a jelzőrendszer képviselői, adott intézmény és hatóság részéről 1-2 személy vesz részt, mely által az információk egésze nem juthat el minden érintetthez, illetve a szektorokban a szakember fluktuációja is jelentős.

A gyermekek, egyének veszélyeztetettségével kapcsolatos problémák, és azok megoldásai sokszor túlmutatnak a helyi kezelési, megoldási lehetőségeken, mivel összetettebb társadalmi problémák is állnak a

háttérben. A jó kapcsolatnak köszönhetően azonban Szolgálatunk és a jelzőrendszeri tagok azon fáradoznak, hogy a társadalmi problémákat miként tudnánk helyi szinten is hatékonyabban, a korlátozott lehetőségeink figyelembe vételével kezelni.

Az ellátottak jellemzői

Az ellátottak 2020. évben is – az előző öt évhez hasonlóan – jellemzően anyagi, családi-kapcsolati, gyermeknevelési, valamint ügyintézési nehézségekkel küzdenek. Jellemző, hogy a problémák halmozottan fordulnak elő.

A gyermekek esetében a családon belüli bántalmazás formája közül a szülők, egyéb hozzátartozók közötti, gyermek előtt zajló erőszak, mint a gyermek lelki bántalmazási formája, és a gyermekek elhanyagolása is jelen lévő legnagyobb probléma. Fizikai bántalmazás 2 esetben jutott tudomásunkra gyermek sérelmére.

A családokban kialakuló krízishelyzetek okai között gyakran szerepel a mértéktelen alkoholfogyasztás és a szegénység, valamint a szülők mentális problémája, értelmi fogyatékosága, valamint életvezetési és/vagy lakhatási problémák.

A családok jelentős része a hagyományostól eltérő szerkezetű: egy szülő, valamint mozaik családok.

Az általunk ellátott szülők tartós munkanélkülisége még mindig gyakori, emellett a szülőknek életviteli és kapcsolati problémái a jellemzőek.

A felnőtt korú ellátottak, szülők jellemzően még mindig alacsonyan iskolázottak, több gondozott felnőtt korúnak 8 osztálynál is kevesebb a végzettsége, így a munkaerőpiacon esélytelenebb rétegből kerülnek ki, ugyanakkor megfigyelhető, hogy egyre több kliens kerül ki a középrétegű családokból, akik jellemzően párkapcsolati és/vagy gyermeknevelési és gyermekük viselkedési problémáik miatt kerülnek a Szolgálat látókörébe.

Többségben jellemző a gyermekekre, hogy hátrányos helyzetűek, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek. A 0-6 éves korosztályt leginkább veszélyeztető probléma a szülők általi mulasztásos gondozás, elhanyagolás. A 7-14 éves korú gyermekekre magatartási, iskolai teljesítménnyel és beilleszkedéssel kapcsolatos problémák és tankötelezettség elmulasztása a jellemző. A 14-18 éves korosztályra a tankötelezettség elmulasztása, illetve kisebb mértékben a szabálysértés és bűncselekmény elkövetése a jellemző probléma.

A hozzátartozók közötti erőszakkal érintett családoknál a családsegítők konfliktuskezeléssel, valamint pszichológiai tanácsadással igyekeztek segíteni, illetve amennyiben együttműködés hiánya, vagy a veszélyeztetettség súlyossága miatt hatósági intézkedésre (védelembe vétel) került sor e probléma miatt az esetmenedzserrel együttműködve.

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

A veszélyeztetett gyermekek védelmén túl, minden gyermek családban történő nevelésének segítése terén vannak a Család- és gyermekjóléti Központnak feladatai, amely a speciális szolgáltatások biztosításával, a család- és gyermekjóléti szolgálatok szakmai támogatásával valósul meg.

Az esetmenedzselési munka nagyszámban határozat alapján, folyamatos munkát igényelt, kisebb mértékben eseti, egyszeri volt ez a tevékenység, minden esetben szoros határidők, azok pontos betartása szükséges a hatóság megkeresése után.

Átlagosan egy fő esetmenedzser az év során 43-45 család esetét vitte, valamint ezeken felül egyszeri, eseti esetmenedzseri munkát (pl: családba fogadás felülvizsgálatánál javaslat...) biztosítottak.

Egy esetmenedzser egyidejűleg maximum 50 esetet láthat el a hatályos jogszabály alapján. Ez a nagy esetszám szakmai leterheltséghez, kisebb fokú eredményességhez, akár kiégéshez is vezethet hosszabb távon. Az esetszámok alapján szinte teljes kapacitáskihasználtsággal, leterhelve dolgoznak az esetmenedzser kollégák évek óta, így különösen fontos a team támogatás, munkakörülmények, esetelosztások optimalizálása.

A járási településekre az esetmenedzselési (családlátogatás, környezettanulmány, jelzőrendszeri tagokkal személyes kapcsolatfelvétel) és szociális diagnózist készítő esetmenedzser, valamint óvodai-és iskolai

segítő munkát ellátó szakemberek saját autóhasználatával közlekedtek, Sümegen a szakemberek gyalogosan közlekedtek.

Szakmai létszám

A Központ részéről 1 fő vezető/járási jelzőrendszeri tanácsadó, 2 fő esetmenedzser, 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser és 1 fő szociális asszisztens, az óvodai és iskolai segítő munkát 2 fő szakemberrel biztosítottuk. A tanácsadásokat, speciális szolgáltatásokat 2 fő megbízásos jogviszonyban foglalkoztatott pszichológus, 1 fő jogász és családterápiát biztosító szolgáltatóval kötött megállapodás alapján működtettük.

Az esetmenedzselés

A Család- és gyermekjóléti Központ a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek ellátása érdekében esetmenedzselést végez, melynek során az esetmenedzser az igénybe vevő és az esetkezelésbe bevont szakemberek, szolgáltatók és ellátást nyújtók tevékenységét végigkíséri, együttműködésüket koordinálja.

Ellátottak száma:

Az alábbi táblázatban mutatjuk be az év során a járási településeken hatósági intézkedés nyomán **gondozott (folyamatos esetmenedzselési munka) kiskorúak számát** lezárt állapot, vagy a december 31-i állapotok szerint.

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma

Település	védelembe vett		ideiglenes hatállyal elhelyezett		nevelésbe vett		utógondozás, szakellátásból kikerült		összesen	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Sümeg	23	19	-		13	18	1	1	37	38
Bodorfa	-		-		-		-		-	-
Gyepükaján	4	2	-		2	2	-		6	4
Káptalanfa	11	12	-		-	7	-		11	19
Nemeshany	6	2	-		-	2	-		6	4
Bazsi	2	1	-		2		2		6	1
Csabrendek	13	9	-		5	1	-	2	18	12
Dabronc	14	7	-		1		-		15	7
Gógánfa	12	12	-		5	3	-	1	17	16
Megyer	-		-		1	1	-		1	1
Rigács	15	11	-	6	4	4	-	1	19	22
Sümegprága	-		-		-		1		1	-
Szentimrefalva	1		-		1	1	-		2	1
Ukk	2		-		3		-		5	-
Veszprémgalsa	-	1	-		3	1	1		4	3
Zalaerdőd	-	1	-		-		-		0	1
Zalagyömörő	3	5	-		-		-		3	5
Zalameggyes	-		-		2	2	-		2	2
Zalaszegvár	-	2	-		-		-		0	2
Hetyefő	1	1	-		-		-		1	1
Hosztót	-		-		-		-		0	
Összesen	107	85	0	6	42	46	5	5	154	142

A táblázat a lezárást, vagy a decemberi állapotot mutatja, így van olyan gyermek, aki az év során több hatósági intézkedés alatt is állt, de a legutolsó kerül feltüntetésre, és a járáson belüli költözők a legutolsó tényleges lakóhely szerinti településnél kerülnek feltüntetésre. Ebben a KSH által kért adattáblázatban nem szerepelnek az eseti munkát igénylő családba fogadások, olyan eljárások, melyek lezárulnak hatósági intézkedés mellőzésével és az esetmenedzselés támogatások családba fogadás során.

Számottevően az adatokban változás nem történt, az összes gyermekszámban kisebb csökkenés volt az előző évhez képest, amelynek oka legfőképp a védelembé vételt és családi pótlék felfüggesztését maga után vonó igazolatlan hiányzások jelentős csökkenése a digitális, tantermen kívüli oktatás miatt. Összességében 2016. évtől hasonló arányban kerülnek hatósági intézkedés alá a gyermekek a járásban. Ami a települések nagysága közötti különbségek tekintetében szembetűnő, hogy van olyan kistelepülés, ahol a gyermekek lakosságszámához képest számottevő a hatósági intézkedés alatt álló gyermekek aránya (pl: Rigács), illetve Sümegen arányaiban jóval kevesebb egy-egy településhez gyermeklakosságszámához viszonyítva ez az arányszám.

Az esetmenedzseri munka a gyermekeken kívül a gyermekek szüleivel, törvényes képviselőivel végzett munkát is jelenti, valamint azok az egyszeri esetek is esetmenedzseri munkát igényelnek, ahol kötelező együttműködésen alapuló tevékenység nem folytatódik. Ilyenek például a hatósági felkérésre családba fogadás, vagy annak felülvizsgálatánál javaslattétel, egy hivatalból indult, vagy a járási szolgálatok által kezdeményezett védelembé vételi eljárás során nem került sor a védelembé vételre, vagy a Szolgálat irányította hozzánk tanácsadás céljából a családot (pl: kapcsolattartás miatt).

Rendszeres szolgáltatás a Kapcsolatügyelet és egyéb speciális szolgáltatás biztosítása is. A szolgáltatást igénybe vevők közül több esetben a védelembé vétel során egyéb speciális szolgáltatást is biztosítottunk, többször egyszerre több típusút, valamint van olyan szolgáltatás igénybe vevő, ki csak a speciális szolgáltatások valamelyikét igényelte, hatósági intézkedés nem volt esetükben.

Az alábbi táblázatban mutatjuk be, hogy a Központban a 2020. év során összesen hány szolgáltatást igénybe vevő került nyilvántartásunkba nem, kor, valamint speciális szolgáltatás igénybe vevő szerint.

Központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek szám nem és korcsoport szerint

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0–2	3–5	6–13	14–17	18–24	25–34	35–49	50–61	62 éves és idősebb	Összesen
		éves									
speciális szolgáltatást igénybe vevők	Férfi	3	15	28	16	2	13	14	12	1	104
	Nő	1	7	23	20	6	28	44	7	2	138
	Összesen	4	22	51	36	8	41	58	19	3	242
jogerős hatósági intézkedésben érintett (eseti és rendszeres)	Férfi	9	18	34	35	3	8	34	14	4	159
	Nő	7	11	30	32	11	27	42	13	3	176
	Összesen	16	29	64	67	14	35	76	27	7	335

Hatósági ügyben összesen 2018 évben 392 fővel volt kapcsolatunk, itt még az előző évek adataihoz képest jelentős változás nem történt, ezt követően csökkenő tendenciát tapasztalunk, mivel ez 2019. évben ez már 356 fő volt. A 2020. évben 335 fő, így a csökkenés folytatódott, amit a járványhelyzet is indokolt, A családok/esetek számában nincs változás összességében, viszont a családok összetételében évről-évre tendencia, hogy a családtagok száma kevesebb, az egy szülő, egy gyermekes családok aránya növekszik, valamint egyre több olyan eset van, hogy egy családból nem minden gyermeket érint hatósági intézkedés, ezért az összes igénybe vevő száma csökkenő tendenciát mutat.

Speciális szolgáltatásainkat a 2018. évben 147 fő, 2019. évben 124 fő, 2020. évben már 242 fő vette igénybe (majdnem duplája, 95%-os a növekedés), ebből fele, 123 fő jogerős hatósági intézkedéssel is érintett. Megfigyelhető tendencia, hogy a hatósági intézkedésben érintettek közül legtöbben a 14-18 év

közötti kamasz gyermekek vannak, őket követi a 6-14 éves korosztály. Mindkét korcsoportnál jellemző a viselkedés, magatartásproblémák megjelenése, gyakran ez is az elsődleges oka a hatósági intézkedésnek, ezek a gyermekek a speciális szolgáltatások közül a pszichológiai tanácsadást veszik leginkább igénybe. A felnőttek körében a szülőkkel van kapcsolatunk, túlnyomó részt a szülők 35-49 év közöttiek, és jelentős a nők aránya, mivel a családok mintegy felében az anyák egyedül nevelik gyermeküket, a külön élő apák nem bevonhatók az esetmenedzselési munkába, a járason kívül élnek, illetve ismeretlen helyen tartózkodnak.

Az egyszeri esetek is komplex munkát igényeltek, mely többszöri találkozást jelentettek a családokkal, a javaslatlételhez környezettanulmány és jelzőrendszer tagoktól javaslat, tapasztalata kérése, családtagokkal személyes találkozások történtek meg.

Szakmai tevékenységek adatai

Az esetmenedzser munkája során az alábbi táblázatban szereplő szakmai tevékenységeket végzi a gyermekek és családjaik körében.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szakmai tevékenységek (egyszeri és rendszeres) és az ellátott kiskorúak száma

Tevékenység		Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma (esetszám)		Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenység keretein belül ellátott kiskorúak száma (fő)	
		2019	2020	2019	2020
Szociális segítő tevékenység		188	465	74	155
Esetkonferencia szervezése, részvétel		36	24	57	37
Esetkonzultáció		1358	838	140	140
Esetmegbeszélés		95	77	75	111
Egyéni gondozási-nevelési terv készítése		82	53	126	89
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel		31	15	51	27
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	nevelésbe vétel	27	25	29	28
	védelembe vétel	45	31	57	56
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel		1	5	1	10
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel		1	10	1	20
Családlátogatás		849	773	172	172
Környezettanulmány készítésében való közreműködés		4	8	5	17
Környezettanulmány készítése önállóan		52	55	67	74
Egyéb		155	27	91	74
Összesen		2924	2406	946	955

A szociális segítő tevékenység számában évről évre nagyobb fokú változások történtek, 2019. évben a 2018. évhez képest a felére csökkent. Ennek oka akkor leginkább az volt, hogy a segítő tevékenységet csak a nevelésbe vett gyermek vérszerinti szüleinek gondozása esetén lehet biztosítani, a védelembe vett gyermekeknél a segítő tevékenység a családsegítő feladata, az esetmenedzser csak kivételes esetekben nyújthat segítő szociális tevékenységet, ezt a szakmai irányelvet figyelembe véve végezték esetmenedzselési munkájukat a kollégák, illetve a magas esetszám miatt a vérszerinti szülő gondozására összességében viszont kevesebb kapacitás jutott. A 2020. évben ismét a 2018. év adataihoz hasonló

szociális segítő tevékenység történt. Ennek oka egyrészt, hogy a vérszerinti szülő gondozásában, esetvitelében a szociális diagnózist készítő esetenedzser kolléga bekapcsolódott, így a velük folytatott segítő szociális tevékenységek száma növekedhetett, illetve a koronavírus járvány miatt a védelemben vett gyermekek esetében is szükséges volt segítő szociális tevékenységre. A szigorú korlátozó intézkedések miatt a családsegítők kevesebbszer mehettek ki a családokhoz, viszont az esetenedzserek a hatósági intézkedések felülvizsgálata, hatósági eljárások miatt a személyes találkozásokat jelentősebben nem kellett hogy csökkentsék, így nekik volt lehetőségük az esetenedzselési munka mellett segítő munkát is biztosítani. Ezt igazolja a családlátogatások száma, mely a vírusveszély ellenére nem csökkent olyan jelentősen, mint ahogy a Szolgálat esetében. Az esetkonzultációk csökkenésével összefügg a digitális oktatás, és az egyéb jelzőrendszeri tagokkal a személyes kontaktusok csökkenése. A tárgyalásokon való részvétel csökkenés szintén a korlátozó intézkedés miatt lett kevesebb (tárgyalások nem voltak 4 hónapig, levél formában nyilatkoztatta a szülőket a járási gyámhivatal), valamint kevesebb olyan jelzés – amely hatósági intézkedést von maga után – érkezett, emiatt kevesebb hatósági intézkedés, és kevesebb egyén gondozási terv készítés is történt.

Statisztikai adatként az egyéb kategóriát konkrétan nem lehetséges összehasonlítani az előző évvel, ide olyan feladatok tartoznak, amelyet máshova nem lehet kategorizálni, így pl.: adománygyűjtés, korrepetálás, szállítás, ellátások közvetítése, eseti gyámi feladatok, stb.

A fenti szakmai tevékenységek mellett az esetenedzseri feladatokon felül az esetenedzserek a 2017., 2018. évben eseti gyámi feladatokat is vállaltak, 2019 évben már nem. Eseti gyámsággal kapcsolatosan a Központnak szükséges javaslatot tenni a gyámhivatal felé, ha a gyermek érdekében áll, hogy a családi pótlékot a gyermek eseti gyám kirendelésével természetben kapja. Eseti gyámi feladatra a törvény szerint kijelölhető rokon, hozzátartozó, jelzőrendszeri tag és esetenedzser. A felmerülő eseti gyámság eseteiben a gyermekek környezetében nem volt olyan családtag, aki arra alkalmas lett volna, illetve a jelzőrendszer tagjai sem vállalják e feladatot, amely számunkra nem kötelező, plusz juttatás nem jár érte. A családsegítő a segítő munkavégzéssel összeférhetetlenség miatt erre a feladatra nincs feltüntetve a jogszabályban. Az öt településen, ahol a Szolgálatunk működik, és az eseti gyámság felmerül, a kettő esetenedzser (egymás eseteit) vállalta 2018-ig e feladatot. A többi járási településen viszont kényszerű helyzetben az ott illetékes családsegítő vállalta ezt a feladatot.

Eseti gyámi feladatokat a 2020. évben 4 gyermek (két család) esetében mégis Intézményünk nyújtott, mivel egyik családsegítőnk vállalta egy másik szolgálat ellátási területén élő védelemben vett gyermek esetében, illetve az óvodai és iskolai segítő vállalta egy sümegi család három védelemben vétel alatt álló gyermekénél az eseti gyámi feladatokat.

Védelemben vételre, nevelésben vételre és ideiglenes hatályú elhelyezésekre, vagy azok megszüntetésére tett, illetve családba fogadásra tett javaslatainkat a gyámhatóság összességében megalapozottnak, szakmailag előkészítettnek tartotta. Két esetben védelemben vétel megszüntetésére tett javaslatunkat nem fogadta el a hatóság, és a védelemben vétel fenntartása mellett döntött.

A Család- és gyermekjóléti Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében végzett szakmai tevékenysége

Havi rendszerességgel esetmegbeszélést kell tartottunk a járásban működő saját, ukki és csabrendeki, **szolgálat családsegítői, vezetői számára** és szükség szerint konzultációt biztosítottunk. A havi megbeszélések a veszélyhelyzet időszakában, 4 hónapig maradt ki, de telefonon folyamatosan elérhetőek voltunk, szakmai segítséget nyújtottunk.

A megvalósult megbeszélések során az aktuálisan felmerülő adminisztrációban, protokollok és eljárásrendben nyújtottunk segítséget, illetve az elakadt, dilemmát felvető esetek, családok esetét beszéltük meg közösen.

Az illetékes esetenedzser és családsegítő minden adott család esetét emellett folyamatosan is megbeszélte személyes, telefonos kapcsolattartás vagy esetkonferenciák során napi-heti rendszerességgel.

Járási jelzőrendszeri tanácsadó feladatellátása

A járási jelzőrendszeri tanácsadói feladatokat a Központ vezetője látta el.

A másik szolgáltatókkal szoros, jó szakmai kapcsolat alakult ki, mely során a szolgálatok szakmaközi megbeszélését is közösen szerveztük Sümegi helyszínen. Ez a megoldás nagyban segítette a szolgálatok munkája mellett a járási jelzőrendszeri tanácsadó feladatokat, mivel az egész járás jelzőrendszerével gyakoribb személyes találkozást biztosított, illetve járási szinten egységesebb szakmai együttműködés alakult ki.

A 2020. év során nem vált szükségessé, hogy a Megyei Kormányhivatal felé jelzéssel éljünk jelzőrendszeri tag jelzési kötelezettség elmulasztása miatt. A három szolgálat jelzőrendszeri felelőse a heti jelentéseket megküldte a tanácsadónak megfelelő adattartalommal, valamint a hatósági intézkedés alatt álló gyermekek esetében a Központ vezette, kezelte a jelzéseket.

Járási szinten a jelzések számának alakulása szolgálatonként és a központ –hatósági esetmenedzselés alá tartozó eseteiben 2019. és 2020. évben:

Intézmény	2019. évben jelzések száma	2020. évben jelzések száma
Sümegi szolgálat (5 település)	44 (ebből 43 gyermek és 1 felnőtt)	38 (ebből 29 gyermek és 9 felnőtt)
Csabrendeki szolgálat (5 település)	19 (ebből 19 gyermek és 0 felnőtt)	15 (ebből 15 gyermek és 0 felnőtt)
Ukki szolgálat (11 település)	63 (ebből 49 gyermek és 14 felnőtt)	43 (ebből 39 gyermek és 4 felnőtt)
Központhoz érkezett a járásban jogerős hatósági intézkedés alatt álló gyermekről	35	21
Összesen	161 (ebből 146 gyermek és 15 felnőtt)	117 (ebből 104 gyermek és 13 felnőtt)

A 2019. évvel összehasonlítva 2020. évben jelentősebben, 30%-al csökkent a járásban is a jelzések száma, szolgálatonként és a központnál is hasonló arányban, mely a járványhelyzet miatt alakult így. A járási települések nagysága, földrajzi elhelyezkedése, intézményi infrastruktúrája vonatkozásában jellemzően a közoktatási intézmények közül az iskolákból érkező jelzések a dominálóak, majd a rendőrség és védőnői jelzés a jellemző. A csökkenésnek oka legfőképp, hogy az iskolák márciustól szeptemberig nem voltak személyes kapcsolatban a gyermekekkel, és az óvodák nem működtek a tavaszi, nyár eleji időszakban, utána is ügyeleti jelleggel, így részükről írásbeli jelzés nem érkezhett ebben a hosszú időszakban gyermek elhanyagolásáról, veszélyeztetettségéről, igazolatlan mulasztásról. A személyes kontaktok jelentősen csökkentek az egészségügyi szektorban is, ezért tőlük is az előző évekhez képest kevesebb jelzés érkezett ebben az időszakban.

Önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatások, programok

- Utcai és lakótelepi szociális munka

E feladatellátás a járás és Sümeg településszerkezetéből, nagyságából adódóan mindösszesen Tesco parkoló, Piactér, Ifjúság utcai játszótér, mint Sümegen a gyermekek és fiatalok által csoportosan leggyakrabban látogatott helyekre korlátozódik, jelzés velük kapcsolatosan nem érkezett. Településeinken nincs „pláza” és olyan lakótelep, ahol az utcán csellengő gyermekek magas száma probléma lenne. Nem jutott tudomásunkra olyan gyermek, akit a lakásból kivetkéltek. Így olyan programelemeket nem biztosítottunk, mely az utcán csellengő gyermekeket célozta volna meg, mivel ilyen jellegű probléma, igény nem merült fel.

- Kapcsolattartási ügyelet

Egy időpontban párhuzamosan három helyiség áll rendelkezésre, melyből egy csak helyszín biztosítása, kettő felügyelt, szakembert igénylő kapcsolattartás.

A 2020. év során összesen 15 (2017. évben 31 volt, 2018. évben 15 volt 2019. évben 13) kapcsolattartási tevékenység valósult meg, az összes ellátott száma 23 fő volt, ez 8 családot jelentett. (2017. évben 7 család , 2018-ban 8 család, 2019-ben 7 család.)

Egy kapcsolattartás bírósági ítélet, a többi kapcsolattartás gyámhivatali határozat alapján lett biztosítva. A változás 2017. évhez viszonyítva a tevékenységszámban jelentős a csökkenés (a családok és személyek

számában nem). Ennek oka, hogy több személy nem él kapcsolattartási jogával rendszeresen, illetve van, aki egyáltalán nem, így a megvalósult kapcsolattartások száma 2017. évhez képest már 2018-tól a felére csökkent.

A kapcsolattartások tapasztalata változó, több esetben előfordult, hogy a jogosult szülő nem jött, valamint a kapcsolattartások ideje alatt kellő odafigyeléssel a konfliktusban érintett felek közt közvetítettünk, a szülő-gyermek kapcsolatot segítettük. A gyámhivatal felkérésére a vezetett kapcsolattartási napló alapján megírtuk tapasztalatainkat, illetve kérésre javaslatot tettünk a kapcsolattartás további szabályozása tárgyában.

- **Mediáció**

Az Intézményben kettő szakember rendelkezik a mediációs eljáráshoz szükséges képesítéssel, ez által elsődlegesen a Család- és gyermekjóléti Központ feladatához tartozó speciális szolgáltatást biztosító Kapcsolattügyelet keretében felmerülő esetekben végez mediációs tevékenységet.

2020. évben 3 család igényelte a mediációs szolgáltatást, 2017. évben ezt 4 család, 2018. évben nem volt mediációra igény, 2019. évben pedig 3 család esetében volt rá igény.

- **Kórházi szociális munka**

Sümegen nincs olyan szülészeti, és gyermekosztály, ahol a kórházi szociális munka szükséges. A törvény a pszichiátriai és rehabilitációs osztály esetében teszi feladattá a kórházi szociális munkát.

Szerencsés helyzetet teremtett az, hogy a kórházban egy főállású saját kórházi szociális munkást alkalmaznak, így a vele történő együttműködés elegendő volt az év során. Mivel évente egy-két esetben kerül be fiatalkorú a pszichiátriára, így gyermek esetében nem kérték segítségünket, a felnőtt pszichiátriai betegekkel kapcsolatos szociális munkát saját hatáskörben a kórházi dolgozó megoldotta, így külön jelzése, segítségkérése nem volt felénk.

- **Készenléti szolgálat**

A Készenléti szolgálat feladata az, hogy a Család- és gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül is az arra rászorulóknak számára megfelelő tájékoztatást, információt tudjon adni, szükség szerint pedig intézkedést tegyen vagy intézkedés megtételét kezdeményezze.

telefonszám: +36-70/457-5396

A telefonos készenléti ügyelet a Központ nyitvatartási idején túl, 16⁰⁰ órától másnap reggel 8⁰⁰ óráig, hétfőn és ünnepnapokon bármilyen időpontban segítséget nyújt.

A munkatársak (központvezető, esetmenedzser, családsegítő) egymást felváltva, forgó rendszerben látták el az ügyeletet.

2020. évben 9 hívás érkezett (2017. év során 15, 2018. év során 8, 2019. év során 13). A hívások mindegyikénél személyes segítő szolgáltatásra is szükség volt. Az esetek többségében nevelésbe vétel alatt álló gyermekek szökése miatti jegyzőkönyvezéshez kérték hatósági tanúként megkerülésükkor a rendőrségen a segítségünket.

Elmondható, hogy a hatósági ügyekben érintett, veszélyeztetett gyermekek esetében volt igény erre a szolgáltatásra. A jelzőrendszeri tagok közül a rendőrség, aki folyamatos ügyeletet lát el, vette igénybe segítségünket. Egyéb jelzőrendszeri tagok a munkaidejükön kívül nem tapasztaltak, illetve tapasztalhattak olyan krízishelyzetet, mely indokolta volna hívásunkat.

- **Jogi tájékoztatásnyújtás**

A jogász végzettségű, megbízásos jogviszonyban foglalkoztatott szakember segíti a hozzánk forduló egyének felmerülő – tanácsadásig terjedő – igényeinek kielégítését. Amennyiben a tanácsadott ügyfélnek további segítségre van szüksége, és jogosult a kormányhivatal jogi segítségnyújtására, akkor jogászunk azt a továbbiakban is vállalja (beadványszerkesztés, keresetlevelek megfogalmazása), ekkor az ügyfél és jogász közti folyamatos kapcsolattartást segítjük e-mail, telefon formájában.

A havi 1 alkalommal, minden hónap első hétfői munkanapján történő tanácsadás pontos időpontjáról a többi szolgálatot is tájékoztattuk.

2020. évben a havi egy, éves szinten a járvány miatt összesen 7 alkalommal 19 tevékenység során 14 ellátott vette igénybe a jogi tanácsadást, előző évek adataihoz hasonlóan alakult a tevékenység száma annak ellenére, hogy öt hónapig a szolgáltatás nem működött.

- **Pszichológiai tanácsadás**

A megbízásos jogviszonyban foglalkoztatott két fő pszichológus éves szinten **234 (2018. évben 286 órában, 2019. évben 320 órában) órában végezte a Család- és gyermekjóléti Központhoz fordulóknak és**

kliensek **pszichológiai vizsgálatát, tanácsadását**, szakmai ellátását, az illetékes esetmenedzserrel, családsegítővel folyamatosan konzultációt biztosítva.

Az óraszámban csökkenés szintén a járvány miatti korlátozó intézkedések miatt volt, 4 hónapig egyáltalán nem tudtuk ezt a szolgáltatást biztosítani.

A 234 tanácsadási óra **viszont 134 gyermeket/főt érintett, a 2019. évben a 320 óra csak 84 főt/gyermeket érintett.** E számok tükrében elmondható, az igénybe vevő személyek száma jelentősen megnőtt, amelyet úgy tudunk kielégíteni, hogy egy-egy személy vagy család kevesebb tanácsadási órát kapott, illetve egy időben egy családból egyszerre több családtag is részt vett a tanácsadáson. Az egy gyermekre/főre jutó tanácsadások jelentősen csökkentek, összehasonlítva 2017-2019-ig 3,8 tanácsadás jutott egy főre, a **2020. évben 1,8 a tanácsadások száma egy főre vetítve.**

Egyik pszichológus kétheti rendszerességgel délutántól késő esti órákig, a másik pszichológus heti egy alkalommal (tanítási szünet kivételével) a délelőtti órákban biztosította az ellátást.

Az évről évre nagyban megnövekedett igények miatt szükséges várólistát készíteni, a sürgős, azonnali helyzeteket igénylő segítségnyújtást 1-3 héten belül kellett megoldani, a gyámhivatal által előírt vizsgálatokra a gyermekek átlagosan 2-3 hónapot is vártak.

A 136 főből 66 fő állt hatósági intézkedés alatt.

A délelőtti dolgozó pszichológusunk vállalta, hogy a járási iskolákban, óvodákban végzi a vizsgálatot és a tanácsadást, egyrészt annak érdekében, hogy egy óra miatt a gyermekek ne hiányozzanak egész nap az iskolából, másrészt több védelembe vétel alatt álló, illetve mélyszegénységben élő család számára az legalább három alkalommal történő Sümegre beutazás anyagi terhet jelentett. A 2020. év ezt is felülírta az iskolák, óvodák bezárása, majd az intézmények szigorúbb bejárési korlátozásai miatt.

A védelembe vétel alatt álló gyermek esetében gondozási nevelési terv alapján, alapellátásban részesülő gyermek esetében az illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató általi kezdeményezés alapján kerülnek be a gyermekek a pszichológushoz, ritkán közvetlen szülői kérésre és jelzőrendszeri felkérésre. Krízishelyzet esetén (gyász, veszteség) soron kívül, a kapacitáshiány miatti várólistán a védelembe vétel alatt álló gyermek elsődlegesen vehetik igénybe a tanácsadást.

- Családkonzultáció, családterápia

2016. június hónaptól a Fészek a Lelki Egészségért Egyesület (Keszthely) megbízásos szerződése alapján biztosított családkonzultáció, családterápia szolgáltatására elsősorban a pszichológus, vagy szociális szakember javaslata alapján kerül sor. Családterápián az év során havi kettő alkalommal vehettek részt a családok.

2020. évben 33 fő (ebből hatósági eljárásban érintett 28 fő) 22 alkalommal vett részt család- és párterápiában. (2018. évben 19 fő (ebből 15 fő hatósági eljárásban érintett) 21 alkalommal, 2019. évben 21 fő (ebből hatósági eljárásban érintett 11 fő) 28 alkalommal vett részt.)

Megháromszorozódott az alkalmak száma 2017. évhez képest, és a résztvevők száma az előző évekhez képest is jelentősen nőtt, valamint nőtt a hatósági eljárásban érintettek aránya. Többségében a terápiát a védelembe vétel során a hatóság előírja a család számára.

- Addiktológiai szolgáltatást

Nem biztosít Központunk, mivel Sümegen működik járóbeteg addiktológiai ellátás, és közösségi szolgáltatás megfelelő kapacitással, ügyfeleinket oda tudjuk irányítani ha szükséges. Jó munkakapcsolatban állunk a szolgáltatóval.

- Szociális diagnózis készítése

Már a 2018. január 1-től hatályos jogszabályok alapján Család- és gyermekjóléti Központunk számára kötelezően előírt feladat lett a szociális diagnózis készítése.

Az ügyfelek részéről önkéntes a részvétel, viszont jelentősen változtak a szociális diagnózisra a szolgálatok által a központunk felé tett felkérésének szakmai kritériumai 2018. pályázati pilot programhoz képest, ezért jelentősen csökkent a felkérések száma, így **2019. évben 7 diagnózis, 2020. évben 8 diagnózis készült el.**

A 2019-es évtől a jelzőrendszeri tagok is felkérhetik a Központot a diagnózis felvételre, a jelzőrendszertől felkérés 2020. évben nem érkezett.

A szociális diagnózist készítő esetmenedzser az ügyfél otthonában, vagy a szolgálatok hivatali helyiségeiben vette fel a diagnózist 1-3 alkalommal az ügyfélhez igazodva.

Diagnózisra felkérheti a Szolgálat vagy a jelzőrendszer a Központot ha az ügyfelének, annak családjának olyan szociális vagy gyermekjóléti szolgáltatásra (ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat segítő szociális munkáját), amit még nem vesz igénybe, és a felkérő szakember úgy ítéli meg, hogy arra szüksége lenne. A diagnózis egyenlőre abban segíthet, hogy a

felmerülő szolgáltatás szükségességét alá támassza, illetve egyéb szolgáltatási szükségletek is a felszínre kerüljenek, valamint az olyan intézményekbe (pl: idősek otthona), ahol hosszú a várólista, legalább a nyilvántartásba vétele megtörténjen az ügyfélnek, de elsőbbséget a várólistán nem élveznek a diagnózissal rendelkező személyek.

Vannak olyan szolgáltatások, melyek a járásban elérhetőek minden településen (pl.: étkeztetés, házi segítségnyújtás), vagy csak részben, van olyan, hogy a járáson belül nem elérhető szolgáltatásra lenne szükség (pl.: családok átmeneti otthona), ekkor a megyében, vagy országos befogadású intézményekbe irányítható az ügyfél.

Amennyiben statisztikailag igazolható lesz a jövőben, hogy egy hiányzó szolgáltatásra nagyobb számban van szükség a járásban, Intézményünk felhívhatja erre a figyelmet, így hosszabb távon talán olyan szolgáltatások is elérhetővé válnak majd a járásban, melyek eddig hiányoztak, de szükség van rá.

- Óvodai és iskolai szociális segítő munka

Az óvodai és iskolai szociális segítői munka során nyújtott szolgáltatásokkal a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a szociális segítő szakember célja az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, illetve veszélyeztetettségük megelőzése, nagy hangsúlyt fektetve a prevencióra.

A járásban 4 általános iskola és 2 középiskola (gimnázium, szakképzési centrum) – ez összesen 8 épület 5 településen, és 6 óvoda működik – ez összesen 8 épület 8 településen, amelyekbe összességében 1702 fő gyermek/tanuló jár.

2020. év megvalósult feladatai:

Nevelőtestületi és szülői értekezleteken való részvétel az iskolákban 2020. szeptemberében, ahol a bemutatkozás és a segítő tevékenység ismertetése történt meg. Plakátok és szóróanyagok tanév elején ismételt kifüggesztése, aktualizálása.

A köznevelési intézményekben dolgozó szakemberekkel a jó kapcsolat folyamatos fenntartása és a hatékony együttműködés, kapcsolatteremtés a gyermekekkel és szüleikkel, a segítő tevékenység elfogadtatása, egyéni, csoportos és közösségi szociális munka végzése egész évben fókuszban állt a szolgáltatás során.

A 2019/2020-es tanév második felében 2020. március 16-tól június 15-ig a digitális oktatás elrendelése új helyzet elé állította e feladatot biztosító kollégákat is. Ebben az időszakban a személyes kapcsolatfelvétel helyett digitálisan kellett a kapcsolatot tartani szülőkkel, gyermekekkel, pedagógusokkal, valamint a négy hónapban a digitális oktatásba nehezen bekapcsolódó gyermekeknek nyújtottak segítséget a szakembereink. Felkérést kaptak egyrészt a családsegítő és esetmenedzser kollégáktól, másrészt maguk az iskolák jelezték, ha egy-egy gyermek nem küldte vissza a leckét, nem lehetett kapcsolatba lépni vele, valamint önként is kérte segítségüket szülő, gyermek. Messenger, e-mail, telefon mellett alkalom volt a kétszemélyes kapcsolatra is a biztonsági előírások betartásával.

Nyár során a sümegi és káptalanfai iskolák nyári napközis táboraikban, és a csabrendeki kultúrház táborában nyújtottak segítséget csoportos, játékos foglalkozások vezetésével.

2020. szeptember 1-től az óvodák a helyi fenntartók által is elrendelt biztonsági intézkedések miatt, az iskolák közül csak egy általános iskola nem igényelte a személyes ügyfélfogadási időpontban történő heti megjelenést, ezért elsődlegesen telefonos jelzések során kérelmezték a segítő munkát, és azt követően kerülhetett sor a személyes találkozás megszervezésére. A tevékenységről az intézmények online és faliújság formában tájékoztatták a szülőket. A korlátozó intézkedések mellett egyéni foglalkozásra érkezett inkább igény, a csoportfoglalkozásokra az igények 2021. januárra realizálódtak, melyet majd osztályközösségi szinten valósítanak meg a kollégák, amennyiben a járványhelyzet azt lehetővé teszi.

A két középiskolában a 2020. január és februárban elkezdett csoportfoglalkozások nem folytatódhattak a novembertől elrendelt digitális oktatás miatt.

A Központi Statisztikai Hivatal által kért adattáblázat alapján: *2019. évben 557 tevékenység 1124 ellátott tekintetében, 2020. évben 506 szakmai tevékenység volt 979 fő ellátott tekintetében.* Az ellátottakba beletartoznak az elért akár egyéni, közösségi, csoportos szinten a pedagógusok, szülők, gyermekek. A tevékenységbe beleértendők a szülői értekezletek, rendezvények, egyéni és csoportos foglalkozások. Az adatok is tükrözik a digitális oktatást, járványhelyzetet, mivel csökkentek 10%-al a tevékenységszámok, illetve más típusú tevékenységek kerültek előtérbe, és az elért személyek száma is csökkent 12%-al.

Az alábbi táblázatban mutatjuk be a segítő szakemberek szakmai tevékenységét bontásban a járás közoktatási intézményeiben összesítve a 2019. és a 2020. évben

Tevékenység	2019.		2020.	
	fő	alkalmak száma	fő	alkalmak száma
Egyéni tanácsadás keretein belül:				
Konzultáció az intézményvezetővel, pedagógussal és ifjúságvédelmi felelőssel	82	292	61	392
Tanácsadás szülőnek	37	46	20	23
Segítő beszélgetés gyermekkel	47	138	40	131
Csoportban végzett tevékenység:				
Foglalkozás közösségnek	509	44	226	26
Közösségben végzett tevékenység:				
Szülői értekezleten való részvétel	647	53	166	4
Nevelőtestületi értekezlet	125	7	94	5
Közösségi program	178	14	575	15
Egyéb:				
Szakemberhez közvetítés:	13	13	2	2
Esetmegbeszélés:	3	3	16	11
Esetkonferencia	36	25	23	11
Családlátogatás	1	1	-	-

A 2020. évben igényként merült fel a farsangon, karácsonyi vásárokon való részvétel, mely jelentősen megnövelte a közösségi programokon elérték számát. A 2020-es évben a Család- és gyermekjóléti Központ által megszervezett összes szakmaközi, és a havonta tartott szakmai megbeszélésen részt vettek a segítők, mint jelzőrendszeri tagok is.

ÖSSZEGZÉS

A megjelenő számokat értékelve, a család- és gyermekjóléti szolgáltatást érintő öt településen élő lakosságának 5%-ával volt kapcsolata a Szolgáltatnak. A Központnak a járási lakosok 2%-val volt kapcsolata.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. évi integrációját követően a gyermekekről érkező jelzések, és veszélyeztetett gyermekek magas száma miatt a családsegítést a gyermektelen családok, egyének számára legfőképp eseti segítségnyújtással tudtuk a 2020. évben is biztosítani. Az ő esetükben is mindig elérhető volt a szolgáltatás, de a tervszerű, hosszabb távú, legalább havi háromszori személyes találkozás igénylő családgondozást kevesebben vették igénybe. A családsegítők kapacitásának több mint 90%-át a gyermekes családokkal, illetve a gyermekek veszélyeztetettségét megelőző szervezési szakmai munka tette ki.

Fentiek miatt csoportos, közösségi és preventív jellegű szociális, szabadidős programokat egyáltalán nem, vagy csak minimális szinten tudott megvalósítani szolgálatunk az öt településen.

Hasonló tendencia volt a járásban a másik kettő szolgáltatónál is, épp ezért a járási szinten speciális szolgáltatásként bevezetésre került óvodai és iskolai szociális segítő munka által a gyermekek körében a prevenció, közösségi és csoportos munka elindulhatott, ez a Szolgálat által nem biztosított csoportos és közösségi preventív szolgáltatáselemet mintegy pótolta.

A megfelelő humán erőforrás kihasználása, valamint egyes feladatok, szolgáltatáselemek összehangolása során tervünk majd a következő években, hogy a számunkra is sok lehetőséget adó csoportos és közösségi szociális munka, valamint prevenció munka ismét jelentősebbé váljon, amennyiben a következő évek járványhelyzete ezt lehetővé teszi.

A Központ speciális feladatai és az esetmenedzseri munka a magas hatósági esetszám tükrözi, hogy a

járásban a gyermekvédelmi munka fontos, és nélkülözhetetlen. A gyermekvédelmi szakma dilemmái, esetleges anomáliái, társadalmi elfogadottsága és megítélése minket sem kerül el. Az év során is kellett gyermek családjából történő kiemelésre javaslatot tenni, mely a Központ esetmenedzserei, de az ügyben nem érintett kollégák részéről nagyfokú érzelmi terhet is jelentett. Javaslatainkat team munka, együtt gondolkodás előzte meg minden érintettel, jelzőrendszeri taggal, és a hatósággal, de az azzal járó érzelmi megterhelést nem kerülhettük el. A gyermekvédelem sajátossága, hogy egy-egy javaslatunk, szakmai lépésünk megosztja a közvetlen társadalmi, intézményi (iskola, óvoda, ...) és családi környezetet, települési önkormányzatot, és gyakran egymással ellentétes visszajelzéseket kaptunk arról, hogy a javaslat az „jó, avagy sem”. Javaslataink, és a hatóság döntésének a következménye (időben a legmegfelelőbb döntés szülessen) egy-egy gyermek érdekében gyakran nem is mérhető, az csak évek múlva a gyermek sorsának ismeretében lehet megfogalmazni, mely sors függ még a gondozási helytől az új, őt befogadó, vagy épp elutasító környezettől, a gyermek személyiségétől, a szülőkkel történő további együttműködéstől. Ezért is fogadtuk örömmel, hogy a 2020. évben is esetmegbeszélő csoportban/szupervízióban vehetett részt több munkatársunk, mely sajnos a járványhelyzet miatt nem folytatódhatott.

A munkakörök mellett minden munkatárs részt vett a speciális szolgáltatások biztosításában, egymást segítve, helyettesítve álltak helyt a mindennapokban. A lakosságszámokból adódóan a jogszabályban meghatározottak, esetszámaink szerint, összesen 10 fővel láttuk el a feladatokat, így mindenkinek rugalmasnak, egy kicsit univerzálisnak kellett lenni ahhoz, hogy minden feladat, szolgáltatási elem működjön. Szerencsés helyzetben lévőknek ítéljük magunkat, hogy szakképzett munkatársakkal tudunk működni, az országban tapasztalható munkaerőhiány és erős fluktuáció még nem ért el bennünket. Köszönhető ez a jó, támogató munkahelyi légkörnek, az intézményvezetés és fenntartó támogatásának, és kollégáink szakmai elhivatottságának.

A 2020. évi szakmai terveinket nekünk is felülírta a koronavírus járvány 2020 év márciusától.

A hirtelen megváltozott munkakörülmények, a korlátozó intézkedések, a folyamatos, és gyakran ellentmondásos hírek miatti félelmek, bizonytalanság befolyásolták a mi munkánkat is. Az első hullám kezdeti „bezárása” alatt a kollégák ügyeletet tartottak, és felváltva otthonról végezték munkájukat, tartották a kapcsolatot az ügyfelekkel, jelzőrendszerrel, és a határidőket betartva készültek el a szükséges helyzetértékelések, gondozási tervek, környezettanulmányok, javaslatok. A szakmai beszámolóban is kitértünk a koronavírus járványhelyzet hatására, az előző évek adatai, azok összehasonlítása, tendenciák értékelése során egyértelműen elmondható, hogy szakmai számok alakulását egyértelműen befolyásolta a járványhelyzet.

Folyamatosan kapcsolatban álltunk az egyéb szociális, gyermekvédelmi, oktatási, egészségügyi, hatósági szektorokkal, akik folyamatosan jelezték, hogy nekik is nehézség volt a hétről hétre megjelenő, hiányosnak és ellentmondásosnak ítélt útmutatók, protokollok, állásfoglalások egységes értelmezése. Tapasztaltuk mi is, hogy szolgáltatásainkban nem volt teljesen egységes működés még a járáson belül sem, de azon kívül is, egyéni sajátosságok jelentek meg pl.: az óvodák, területi védőnők, idősellátás, egészségügy, valamint a hatósági munka, annak ügyfélfogadása területén is.

Célunk a járványveszély további időszakában is a szoros kapcsolat fenntartása volt a jelzőrendszerrel, hogy az évek alatt eddig elért fejlődés és az eredmények megtartásra kerüljenek.

Lehetőségünk szerint az egészségügyi előírásokat betartva a személyes kapcsolatot fenntartottuk a jelzőrendszer mellett ügyfeleinkkel is. Az online térben történő kontaktusok (zoom, skype, ...) tágabb elterjedésére nincs lehetőség, mint a szolgálatok, mint a jelzőrendszer technikai feltételei, és annak kezelési járatlansága miatt. A többségben középkorú, idősebb szakembereknek jelen helyzetben nincs lehetősége rövid távon az ugrásszerű digitális fejlődésre, az intézményi ellátórendszereknek pedig a technikai fejlődésre.

A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek, családok, és egyének érdekében az összehangolt, hatékony együttműködést igénylő munkát megköszönjük a Fenntartónak, Sümeg Város Önkormányzat Képviselő-testületének, a Sümegi Közös Önkormányzati Hivatal munkatársainak és minden közreműködőnek, jelzőrendszeri szereplőnek, remélve a jövőben is hasonló együttműködést, közös tovább gondolkodást.

ZÁRADÉK

A Napfény Segítő Központ 2020. évi családsegítő és gyermekjóléti tevékenységeiről szóló beszámolót Sümeg Város Önkormányzat Képviselő-testülete az számú öh. határozatával fogadta el.

Németh Ildikó
intézményvezető